Դ· ՏԱՐԻ Թիւ 1171 | ՈՒՐԲԱԹ 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1887 | (Ն· Տ·) 9 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1887 | 23 ՌԷպիւլ Էվվէլ 1305

20 ՓԱՐԱ (ԾԱՆՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

Ամէն նամակ որ եւ իցէ Դրամոց, պէտք է ուղղել առ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐՈՅ Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

ليده غزته سى نورادونكيان خاننده اداره سى

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ԾԱՆՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան		դաշեկան արծաթ	160
» Վեցամսեայ	»	»	80
» Եռամսեայ	»	»	40
Գաւառաց եւ տերութեան Թղթատարով տարեկան	»	»	240
Գաւառաց համար եւ տէրութեան Թղթատարով վեցամսեայ	»	»	120
Օտար երկիրներ, տարեկան		Ֆրանք	56
» » վեցամսեայ	»		28

Դուրս զրկուած յօդուածոց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր։

Les annonces sont reçues
AU BUREAU DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 1887

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ԴԵԿՏ· ՉԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 5 ԴԵԿՏ·)

ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՖՐԱՆՍԱ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ Պ· ԺԻՒԼ ԿՐԷՎԻԻ ԱՌ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆՆ

Աւասիկ ամբողջ պատճէն Պ· Ժ· Կրէվիի հրաժարագրոյն․

Պարոնայք անդամք Ծերակոյտի,
Պարոնայք Երեսփոխանք․

«Յորչափ կը բախէի ա՛ն դժուարութեանց միայն որք վերջին ժամանակներ դիզուած էին ճամբուս վրայ, —ինչպէս են լրագրական յարձակմունք, ձեռնպահութիւն այն մարդոց զորս Հանրապետութեան ձայնը կը կոչէր իմ մօտ, և յարաճուն անկարելիութիւն Նախարարութիւն մը կազմելու, —մաքառեցայ, և միայն հոն ուր կը կապէր զիս իմ պարտաւորութիւն․

«Բայց երբ հանրային կարծիքն՝ աւելի ծրագեկ՝ կը վերադառնար առ իս, և ինձ յոյս կուտար կառավարութիւն մը կազմելու, Ծերակոյտն և Երեսփոխանաց ժողովը քուէարկեցին կրկին որոշում մը, որ խոստացեալ Ցայտարարութիւն մը սպասելու համար ո-րոշեալ ժամու մը յետաձգելով Խորհրդարանին նիստն, այսու ձեւով կը հարկադրէ զնախագահն Հանրապետութեան՝ հրաժարելու իշխանութենէ․

«Պարտքս և իրաւունքս էին դիմադրել․ բայց այն պարագայից մէջ ուր կը գտնուինք՝ գործադիր իշխանութեան և Խորհրդարանին միջև պայքար մը կրնար յառաջ բերել այնպիսի հետեւանքներ որք կը կասեցնեն զիս․ Իմաստութիւնն ու հայրենասիրութիւնն ինձ կը հրամայեն զիջանիլ․

«Այս կերպիւ Հանրապետութեան Նախագահ մը հրաժարեցնելու պատասխանատուութիւնը կը թողում անոնց որք կը ստանձնեն զայն, հանդերձ ամէն դէպքերով որք կրնան ադոր հետեւանքը լինել․

«Ուրեմն, անվիշտ բայց ո՛չ առանց սխրութեան կ՚իջնեմ այն իշխանութենէ յոր երկիցս բարձրացայ առանց խնդրելու, և ուր պարտաւորութիւնս կատարած լինելու գիտակցութիւնն ունիմ․

«Կը թողո՛ւմ առ Ֆրանսա․

«Ֆրանսա պիտի խոստովանի թէ, ինն տարւոյ միջոցին, իմ կառավարութիւնս ապահովեց խաղաղութիւն, բարեկարգութիւն և ազատութիւն․ յարգելի ըրաւ զՖրանսա աշխարհի մէջ․ անդուլ աշխատեցաւ անոր վերականգնման, և սպառազինեալ Եւրոպիոյ մէջ տեղ, զՖրանսա կը թողու իւր պատիւն ու իրաւունքները պաշտպանելու վիճակի մէջ, և թէ, ի վերջոյ, ներքնապէս կարողացաւ պահպանել զՀանրապետութիւնն այն իմաստուն ճամբու մէջ զոր ինծմէ կը ցուցնեն երկրին շահն ու կամքը․

«Ֆրանսա պիտի ըսէ թէ ի փոխարէն այս ամենուն՝ զիս ձգեցին այն պաշտօնէ յոր կոչած էր զիս իւր վստահութիւն․

«Հրաժարելով քաղաքական կեանքէ, բաղձանք մը միայն կը տածեմ, որ սա է թէ Հանրապետութիւնը չվնասուի ինձ դէմ ուղղեալ հարուածներով, և յաղթական ելնէ վտանգներէն որոց կ՚ենթարկեն զինք․

«Երեսփոխանաց ժողովոյ սեղանին վրայ կը դնեմ հրաժարականս ֆրանսական Հանրապետութեան Նախագահի պաշտօնէս․

Նախագահ Հանրապետութեան
ԺԻՒԼ ԿՐԷՎԻ

1 դեկտ· 1887

* * *

ՎԱՂՎԱՆՑԻԿ ՊԱՅՔԱՐՆ

Այս հրաժարագիր մատուցուեցաւ՝ Երեսփոխանաց ժողովոյն և Պ· Ժիւլ Կրէվիի միջև կարճատեւ պայքար մը յետոյ․

Վերջին Սուրհանդակին բերած մանրամասնութիւններէն գիտեն ընթերցողք թէ Պ· Կրէվի անցեալ հինգշաբթի աւուր համար հրաժարագիր խոստացած էր յետոյ, վերջին ժամուն միտք փոխած և զայս յայտարարած էր Պ· Ռուվիէի, որ Երեսփ· ժողովոյն ծանուցանելով գործը, կրկնած էր Նախարարութեան հրաժարականն․

Ընդհանուր ապշութիւն տիրեց այս զեկուցման վրայ․ Զայրոյթ կը խառնուէր այս ապշութեան․ Դուրսը տարածուելով այս զրոյց թէ Պ· Կրէվի կը յամառի, ուրեք ուրեք ցոյցեր կը կազմակերպուէին, և ամբոխ մը կուգար պաշարել Երեսփոխանութեան ժողովատեղին․

Երեսփոխանութիւնն, իւր լրջութեամբ և հաստատամտութեամբ, շուտով վերջ տուաւ տագնապին, առանց ո՛ և է անկարգութեան․

Պ· Ռուվիէի հրաժարման յայտարարութիւնը ջերմ ծափահարութեամբք ընդունելով, Երեսփոխանութիւնն առաջին ազդարարութիւն մ՚ըրաւ Պ· Ժ· Կրէվիի․ Ժողովն իւր նիստ դադրեցուց մինչեւ ժամ 4, և նոյն միջոցին Պ· Ռուվիէ Էլիզէի պալատն երթալով, ժողովոյ տրամադրութիւնն հաղորդեց Նախագահին․

Պ· Կրէվի անդրդուելի մնաց․

«Զեկուցում մը չունիմ ընելու Խոր-«հրդարանին, և արդէն դուք հրա-«ժարեալ էք, և չէք կրնար պաշտօնա-«կան յայտարարութիւն մը տանիլ Խոր-«հրդարանին․ Կը պնդեմ որոշմանս «վրայ թէ չպիտի զիջանիմ ինձ ուղ-«ղեալ հրամաններուն․ Ցարդ Նախա-«րարութիւն մը չկազմեցի․ բայց չպի-«տի հրաժարիմ մինչև որ Երեսփոխա-«նութիւնը ցոյց մը չընէ ինձ դէմ․ Մին-«չեւ որ հակառակն ապացուցուի, կը «կը պնդեմ թէ յայտնի փոփոխում «մը կայ մտաց մէջ ի նպաստ ինձ, ինչպէս ամէն կողմէ իմաց կը տրուի առ «իս․»

Նախագահին այս մերժողական պատասխան անմիջապէս յայտնուեցաւ Երեսփոխաններուն, և բուռն զայրոյթ պատճառեց․ Այս յամառ ընդդիմութիւն կը ցուցնէր թէ Պ· Կրէվի ճշդիւ չէր հասկնար կացութեան ծանրութիւնն․

Ատեանը վերաբացուեցաւ ժամ 4ին, Խորին լռութեան մէջ, Երեսփոխան մը, Պ· Վիէթ, բեմն ելնելով, մատեանը սա բանաձեւ.

«Երեսփոխանական ժողովս, սպասելով այն զեկուցման որ խոստացուած «էր իրեն, կը դադրեցնէ իւր նիստ մին-«չեւ երեկոյեան ժամ 6․»

Յի դէմ 522 քուէով և ջերմ ծափահարութեամբք ընդունուեցաւ այս որոշում, որ բացայայտ հրաւէր մ՚էր առ Պ· Կրէվի փութացնելու իւր հրաժարագիր․

Ժողովոյ դադարման միջոցին, Պ· Ռուվիէ երկրորդ անգամ Էլիզէ գնաց՝ նոր վիճակն իմացնելու Պ· Կրէվիի․ Այս անգամ մինակ չէր Պ· Ռուվիէ․ Իւր բոլոր պաշտօնակիցք իրեն կ՚ընկերանային․ զի ամէնքն ալ կը զգային թէ գործերը ծանր հանգամանք պիտի առնուն եթէ Պ· Կրէվի շարունակէ յամառիլ․

Պ· Ռուվիէ յարգալից խստութեամբ մ՚ըսաւ Պ· Կրէվիի թէ կարելի չէ յապաղումներու վտանգի, որք աւելի եւս կը ծանրացնեն կացութիւնը․ զի թէ Ծերակոյտն և թէ Երեսփոխանութիւնը գրեթէ միաձայնութեամբ տուած են երկու ծանրակշիռ քուէներ, որովք հաստատ առաջադրութիւն մը կը յայտնեն վերջ տալու կացութեան մը յորմէ Հանրապետութիւնն և հասարակաց բարեկարգութիւնը կրնան խանգարիլ․

Պ· Կրէվի խորհրդակցեցաւ անհատապէս մէն մի Նախարարի հետ, և ամէնքն ալ Պ· Ռուվիէի կարծիքն հաստատեցին, յիշեցնելով թէ հրաժարականը միակ կարելի լուծումն է․ Պ· Տօդրէ մանաւանդ, յուզիչ խօսքերով, յորդորեց զՊ· Կրէվի՝ յանուն իրենց վաղեմի բարեկամութեան՝ հրաժարականը փութացնել․

Վերջապէս, Պ· Կրէվի զիջաւ․ «Կը «հրաժարիմ, ըսաւ․ «Ժողովոյ կամքին «արտայայտութեան կը սպասէի․ Այդ «արտայայտութիւն ահա տեղի ունե-«ցաւ, ապօրէն եղանակաւ արդարեւ, «բայց վերջապէս տեղի ունեցաւ․ Ու-«զածս ալ այս էր․ Երբեք միտքէս չան-«ցուցի պայքար բանալ ազգային երես-«փոխանութեան դէմ․ Կրնաք ուրեմն «ծանուցանել ժողովներուն թէ որո-«շած եմ հրաժարիլ․ Բայց հիմակ այս «վայրկեանիս հրաժարագիր չեմ զրկեր, «թէ՝ պաշտօնիս արժանապատուու-«թիւնը պահելու համար, և թէ փո-«փոխելու համար այն յայտարարու-«թիւն զոր պատրաստած էի, և զոր «այժմեան նոր կացութեան պէտք է «յարմարցնեմ․»

Ատեանն երրորդ անգամ վերաբացուելուն, Պ· Ռուվիէ սոյն մտօք յայտարարութիւն մ՚ըրաւ, և ծանուցանելով թէ Նախարարութիւնը պաշտօնի վրայ կը մնայ առժամապէս, խնդրեց որ ժողովը դադրեցնէ իւր նիստ մինչեւ հետեւեալ օրն․

Այս նոր օրաձգում զայրացուց անհամբեր Ծայրայեղներն, որք ներկայացուցին սա առաջարկ․

«Երեսփ․ ժողովս, անորակելի օրաձգմանց առջեւ, որովք կը յետաձգուի խոստացեալ Նախագահական յայտարարութեան հաղորդումը, միայն կը հռչակէ իւր Նիստ․»

Այս յեղափոխական յայտարարութիւն բողոքներով ընդունուեցաւ․ Նախագահն հրաւիրեց ժողովականները մինչեւ վերջը պահել ժողովոյ արժանապատուութիւնն․

* * *

ԱՆՁՆԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ Պ· ԿՐԷՎԻԻ

Հետեւեալ օրն, ուրբաթ, Երեսփ․ ժողովոյ ատեանը բացուելուն պէս, Պ· Ֆլոքէ, ժողովոյ Ատենապետը, ծանոյց թէ Նախարարապետէն ստացած է նամակ մը, պարունակող Հանրապետութեան Նախագահին հրաժարագիրը, զոր պարտ կը համարի կարդալ․ «Կը հրաւիրեմ ժողովը պահելու ամենախորին լռութիւն՝ ի յարգանս իրեն և ազգին զոր կը ներկայացնէ»․

Պ· Ֆլոքէ կարդաց Պ· Կրէվիի հրաժարագիրը զոր թարգմանեցինք վերեւ․ Զայս պաշտօնագիր Պ· Կրէվի շատ փոփոխած և աւելի խստացուցած էր՝ Երեսփոխանութեան վերջին ցոյցէն յետոյ․

Ամենախորին լռութեամբ ժողովը լսեց Պ· Կրէվիի յայտարարութիւնն, և իրեն դէմ ուղղեալ ծանր հարուածներն ամենայն լռութեամբ ընդունելով, արժանաւոր ընթացք մը բռնեց․ Պ· Ֆլոքէ կարդաց Նախագահական ընտրութեան վերաբերող սահմանադրական տրամադրութիւններն, և ծանոյց թէ Ազգային Վեհաժողովոյ Նախագահն (Ծերակոյտի Նախագահ) Պ· Լը Ռուայէ վեհաժողովն ի նիստ հրաւիրած է վաղուան, շաբաթ․

Այս ծանուցում ընդունուեցաւ «Կեցցէ՛ Հանրապետութիւն» աղաղակներով․ «Կեցցէ՛ Ֆրանսա», աղաղակեց միապետական Պ· Պօոլի տ՚Օմոն․ «Ամէն ժամանակը գտեք էք «Կեցցէ՛ Հանրապետութիւն» աղաղակելու համար․ «Կեցցէ՛ Ֆրանսա»․

* * *

ՎԵՀԱԺՈՂՈՎՆ Ի ՎԵՐՍԱՅԼ

Շաբաթ օրը Ծերակոյտի և Երեսփ․ ժողովոյ անդամք խմբովին Վերսայլ գացին, ուր Երեսփ․ ժողովոյ յատկացեալ նախկին սրահին մէջ գումարեցաւ Հանրապետութեան Նախագահն ընտրելու պաշտօն ունեցող Ազգային Վեհաժողովն․

Որովհետեւ քանի օրէ ի վեր փողոցի մէջ ցոյցեր տեղի կ՚ունենային, հանրային բարեկարգութիւնն անվթար պահելու համար ոստիկանութիւնն և զինուորական զօրութիւնն ստուար թիւով պահպանութիւն կ՚ընէին ամէն կողմ, և ի Վերսայլ ստուար գունդեր զրկուած էին․

Վեհաժողովոյ գումարումէն առաջ, Ծերակոյտի և Երեսփ․ ժողովոյ հանրապետական անդամք համագումար նիստ մ՚ըրին՝ միակ ընտրելոյ մը վրայ համաձայնելու համար, բայց չյաջողեցան․ Պ· Ժիւլ Ֆերրի մեծամասնութիւն ունէր քաղցրաւմամբ Պ· Ֆրէսինէի, Պ· Պրիսոնի և Պ· Սատի Քառնոյի, այլ ո՛չ բացարձակ մեծամասնութիւն․ Պ· Կոպլէ և Պ· Ֆլէմանս զիջեցին առ Պ· Պրիսոն՝ խնդրելով որ հրաժարի ի նպաստ Պ· Ֆրէսինէի․ Պ· Պրիսոն մերժեց․

Վեհաժողովը բացուեցաւ Նախագահութեամբ Պ· Լը Ռուայէի, որ կարդացնել տուաւ Ծերակոյտի և Երեսփ․ ժողովոյ ատենագրութիւններն, որք կը հաստատեն Պ· Կրէվիի հրաժարումը․ Կարդաց նաեւ Սահմանադրութեան յօդուածներն որք կը վերաբերին Նախագահի ընտրութեան, և Վեհաժողովը բացուած հռչակեց վասն ընտրութեան նոր Նախագահի․

Պ· Միշլէն խօսք խնդրեց առաջարկ մը ներկայացնելու համար․

Նախագահ․ Չեմ կրնար ընդունիլ առաջարկութիւն, Վեհաժողովն ընտրական ժողով մ՚է․

Պ· տը Քասանեաք․ Բայց վեհապետական իրաւունքներ ունեցող ժողով մ՚է․

Պ· Կոպլէ․ Պ· Նախագա՛հ, ո՞ր յօդուածին վրայ կը յենուք մեր իրաւունքները սահմանափակելու համար․

Նախագահ․ Սահմանադրութեան վրայ կը յենում․

Պ· Կոպլէ․ Հրաւէր կը կարդամ ձեզ՝ ցուցնել Սահմանադրութեան մէկ յօդուածն որ այդպիսի մեկնութիւն մը վերցնէ․

Պ· Միշլէն․ Խօսք կը խնդրեմ Սահմանադրութեան վերաքննութեան համար առաջարկ մը ներկայացնելու․

Նախագահ․ Խօսք չունիք․

Պ· Միշլէն․ Կը բողոքեմ․ Անգամ մ՚եւս կը բռնաբարէք ազգային վեհապետութիւնն․ (Աղմուկ)

Պ· Անտրիէօ․ Ժողովոյս կամքը պէտք է հարցունել․ Նախագահն ինքնին չի կրնար որոշել զայս․

Պ· տը Պօոլի տ՚Օմոն․ Սահմանադրութիւն միացեր է․

Նախագահը կը փակէ վիճաբանութիւնն, և քուէհաւաքները նշանակել կուտայ վիճակաւ․

Քուէարկութիւնը կ՚սկսի յականէ յանուանէ․ Փէ տրէն սկսեալ, Ծերակոյտի և Երեսփոխանութեան մէն մի անդամ կը կոչուի իւր քուէն ձգելու․

Առաջին քուէարկութեան արդիւնքն եղաւ․ — Սատի Քառնօ 303, Ժիւլ Ֆերրի 212, Զօր․ Սոսիէ 148, Ֆրէսինէ 76, Զօր․ Աբբէա 72, Պրիսոն 26, Ֆլոքէ 5, Անաթօլ տը լա Ֆօրժ 2, Ֆէլիքս Բիա 2, Բաստէօռ 2, Սբիւլլէ 1․

852 քուէ տրուած էին, որոց 3ն սպիտակ, և 849 քուէներուն կէսէն մէկ աւելին էր 425․ Ուրեմն, երկրորդ քուէարկութիւն հարկաւոր էր․

Անմիջապէս ձեռնարկեցաւ երկրորդ քուէարկութեան․ Բայց ահա՛ քուէարկութեան միջոցին ծափահարութիւնք տեղի կ՚ունենան ձախակողմէն և կեդրոնէն․ Ի՞նչ պատահած է․—

Պ· Ժիւլ Ֆերրի կը մօտենայ Պ· Սատի Քառնոյի, անոր ձեռքը կը սեղմէ, և քանի մը խօսք կը փոխանակէ անոր հետ․ Ծափահարութիւնք կը սկսին շատ մը կողմերէ միանգամայն․ Պ· Ֆերրի կը ծանուցանէր Պ· Սատի Քառնոյի թէ կը հրաժարի ընտրելութենէ ի նպաստ իրեն․

Հանգոյցը լուծուած է ուրեմն․ Ընտրելեաց վտանգաւոր հակամրցումը վերջ գտած է․ Քուէարկութիւնը փութով կ՚աւարտի, և Պ· Լը Ռուայէ կը հռչակէ արդիւնքը․—

«Թիւ քուէարկուաց	842
«Սպիտակ քուէթուղթ	15
«Վաւերական քուէ	827
«Բացարձակ մեծամասնութիւն	414
«Ստացած են	
«Պ· ՍԱՏԻ ՔԱՌՆՕ, 616 քուէ․	

(Երկարատեւ ծափահարութիւնք և «Կեցցէ՛ներ Կեդրոնէն և Ձախակողմէն, «Կեցցէ՛ Հանրապետութիւն»)․

Մօսիէ տը Լ՚Անժ—Պօտնասա․ Այրած սրտին չո՛ր մխիթարանք․ (Նոր ծափահարութիւնք և նոր կեցցէներ․)

Մօսիէ տը Լ՚Անժ—Պօտնասա․ Այո՛, Այրած սրտին չո՛ր մխիթարանք․

Նախագահ․ Քուէարկութեան արդիւնքն է․—

Պ· Սատի Քառնօ	616
Զօր· Սոսիէ	188
Պ· Ֆերրի	11
Պ· Ֆրէսինէ	5
Զօր· Աբբէա	5

Պ· Ֆլօքէ և Պ· Ֆէլիքս Բիա՝ մէկ մէկ քուէ․

«Պ· Սատի Քառնօ քուէից բացարձակ մեծամասնութիւնն ստացած լինելով, կը հռչակեմ զնա Նախագահ Հանրապետութեան եօթն տարւոյ համար․»

Ձախակողմէն ու կեդրոնէն շատ մը Հանրապետականք ոտք ելնելով կ՚աղաղակեն «Կեցցէ՛ Հանրապետութիւն», և կը ծափահարեն, դառնալով դէպ ի Պ· Քառնօ, Ծերակոյտի անդամ, Պ· Սատի Քառնոյի հայրն, որ լրին հպարտութեամբ մը կը դիտէր իւր զաւկին յաղթանակն․

Անմիջապէս ընտրութեան ատենագրութիւնը կը խմբագրուի, զոր կը վաւերացնէ Վեհաժողովն․

«Ցածորդ նիստն ե՞րբ պիտի գումարուի,» կ՚աղաղակէ անդիէն Աջակողմեան մը հեգնօրէն․

Ատեանը կը փակի երեկոյեան ժամ 7ին․

* * *

ՎԵՀԱԺՈՂՈՎՈՅ ՄԻՋՈՑԻՆ

Վեհաժողովոյ մէջ առաջին քուէարկութեան արդիւնքը ծանուցուելուն պէս խորին յուզում մը սկսաւ երեւիլ հանրապետական խմբակներուն վրայ․ Անկերեւ էր թէ համաձայնութիւն չի կար, և թէ այս վիճակ կրնար վնասել Հանրապետութեան․ Ամէն խմբակէ Հանրապետականք համախոհ էին սա կէտի վրայ թէ Միապետականաց թող տրուելու չէ վճռական ձայն ունենալ

—)(9)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՌՆԷՍԴ ՖԷՏՕ

ՇԱԼԻ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

Նոյրովի՛ն մնացած էր զիս, որ ա՛յնքան մեծ ծառայութիւն մ՚էր մատուցած իրեն․ Երբ բոլոր նամակներն այրեցան, կենդանագիրն ալ այրեց, արկղիկն ալ այրեց, և դիտեց այս ամենուն բոցաճաճանչ սպառումն, անագորոյն ու դառն արտայայտութեամբ մը․ Իսկ ես միմիայն զինքը կը դիտէի, բան մը չհասկնալով տեսածէս․ Վերջապէս երբ ա՛լ միայն մոխիր մնաց վառարանին մէջ, ետին դարձաւ, և զիս տեսնելով, զարմացման շարժում մ՚ ունեցաւ․

Ցետոյ խոնջութեամբ հարցուց․

—Ի՞նչպէս ձեռք ձգեցիք նամակները․

Լուռ մնացի․ Կոմսուհին յարեց․

—Գիտնալ կ՚ուզեմ․

—Լաւ, ըսի, ամենէն պարզ եղանակաւ ձեռք ձգեցի․ գողցայ․

Այս բիրտ խօսքին վրայ շրթունքը խածաւ․ Ապա ոտք ելաւ, եւ արցունքներն սկսան դարձեալ հոսիլ աչքերէն․ Վերջապէս ախտողքը սրբեց, եւ յանկարծ, առանց բառ մ՚ըսելու, յոխորտանաց շարժում մ՚ըրաւ․ յետոյ, ցուրտ արութեամբ, բոլորովին պարբերեան սրութեամբ մը ծնգացս վրայ նետուեցաւ եւ թեւերը վզիս փարեց․

Սոսկալի հաճոյք մը զգացի յայնժամ․ Տեսնել զինքն,—ինք որուն զինա կը պնդէի այնքան ատենէ ի վեր,— ի՛նքն, ա՛յնքան հպարտ, սրտիս վրայ գիրկընդխառն տարփալի՛, մեռնելո՛ւ բան էր․․․ բայց երդումըրած էի որ այդ կինն երբէք ինծմէ գերագոյն չպիտի լինէր, ճիշդ անոր համար որ կարի սէգ էր․ Ուստի մէջքէն վերուցի զնա, եւ քովս նստեցնելով, ծունր դրի իւր առջեւ․

—Հասկցած էք թէ կը սիրեմ զձեզ, ըսի․ ճիշդ է․ Իմ առաջին, իմ միակ սէրս էք․ Այլ ես այսպէս չեմ ուզեր․

Ցետոյ, որովհետեւ ինքզինքը թշնամուած կը համարէր եւ կ՚սկսէր ինձ նայիլ այն զէմքով որ ծանօթ էր ինձ, մեղմիւ ձեռացս մէջ առի իւր ձեռներն․

—Եթէ անխոհեմութեամբ օգուտ քաղէի խոստումէ մը զոր յուսահատութիւն կը թելադրէր ձեզ, պիտի արհամարհէիք զիս և լաւ պիտի ընէիք․ Ես, զձեզ այնքան կը սիրեմ որ կ՚ուզեմ իմ սէրս մի միայն ձեզ պարտիլ․ Ձեզ տեսած առաջին օրէս կերպիւ իւիք երկնային երեւոյթ մ՚եղաք ինձ համար․ Այդ օրէն ի վեր ձեզմով միայն, ձեզ համար միայն ապրեցայ, և հակառակ ձեր անցեալ արհամարհանաց, ձեր տեսքով միայն այնչափ երջանկութիւն պատճառած էք ինձ որքան վայելած չէի բոլոր կենացս մէջ․ Ձեզ համար միայն էզս եւայ․ Եթէ աշխարհի ծայրն ալ երթայիք, կարծեմ թէ ամէն բան պիտի թողուի ձեզ հետեւելու համար․ Այն ծառայութիւնը զոր կ՚ուզէք վարձատրել այսքան բարձր գնով, իրօք շատ չնչին բան մ՚է․ Ա՛հ, ինչո՞ւ չեմ կրնար աւելի մեծ ծառայութիւններ մատուցանել ձեզ, մինչեւ իսկ ի գին կենացս․ Թող տուէք որ ինքզինքս ճանչցնեմ ձեզ․ Վերջէն, եթէ հաճիք ճանչնալ սիրոյս անչափութիւնն, եթէ անձնուիրութիւնս յուզէ ձեր սիրտն, եթէ զգաք ձեզ համար զգացածիս հարիւրերորդն, ո՜հ, յայնժամ ձեր սիրտն, այլ ձեր սիրտը միայն թող թեւերուս մէջ դնէ զձեզ, ինչպէս պահ մ՚առաջ երախտագիտութիւնն անոր կը մղէր զձեզ․ յայնժամ մարդոց ամենէն երջանիկը պիտի ընէք զիս․

ԻԳ

Մինչդեռ կը խօսէի, նախ զարմացաւ, յետոյ յուզուեցաւ, յետոյ հիացաւ․ Անտարակոյս բնաւ գաղափար չունէր այս տեսակ վարման մը վրայ․ Հազիւ աւարտած էի վերջին խօսքերն, ոտքի կանգնեցուց զիս և ձեռներս սեղմեց սրտագեղմամբ․

—Ձեր բրածը լա՛ւ է, ըսաւ․ Դուք քընքոյշ, փափկասիրտ, ճարտար մարդ մ՚էք․ Եւ սակայն․․․ կը քամահրէք զիս, այնպէս չէ՞․

—Ո՛վ, ո՛չ, Աստուա՛ծ իմ․ Ի՞նչպէս կրնաք մտքերնուդ անցունել այս տեսակ բաներ․

Իր նայուածքին քաղցրութիւնը, դէմքին անուշիկ եւ հոգեգրաւ սխրութիւնն հեշտալի հիացման մը մէջ խորասուզեցին զիս․ Կը կարծէի թէ վերստին պիտի խօսէր իւր վրայ, եւ այնքան հմայուած էի որ պատրաստ էի հաւատալ իւր բոլոր ըսելիքներուն․

Սակայն վերստին ձեռք առած էր իւր լրջութիւնը․

—Հիմակ ի՞նչպէս ընելու որ իշխանն ստիպուի եղածէն մեկնիլ․

—Հա՞րկ է որ մեկնի․

—Բայց․․․ անշուշտ․

—Լա՛ւ, ըսի վայրկեան մը խորհրդածելէ յետոյ, այս մասին ալ վստահ եղէք ինձ․

Հաւանական է որ սպառնալեաց նշոյլ մը տեսաւ նայուածքիս մէջ, որովհետեւ ըսաւ․

—Չեմ ուզեր որ մենամարտի հրաւիրէք զնա, մինչեւ անգամ չեմ ուզեր որ խօսիք իրեն հետ, գոնէ մի՛ խոստովանիք թէ դուք էք առած նամակներն․ Ամէն վտանգ կրնայ ընելու կարող է, եւ թերեւս վայրոյթէն մղեալ այնպիսի ստայօդ խօսքեր ընէ ձեզ որոց դուք ալ հաւատաք․

Այսպէս խօսած ատեն աչքերուն մէջ երկբիւղի այնպիսի արտայայտութիւն մը կար, որ նոյնհետայն հարցուցի ինքնին թէ ի՛նչ տեսակ գաղտնիք մը կար իշխանին եւ նորա միջեւ․ Իմ տեղս ուրիշ ո՛վ ալ ըլլար, պիտի հարցնէր․ Սակայն հարկ էր պատասխան մը տալ․

—Ի՞նչպէս կը մակաբերէք որ կրնամ հաւատալ իշխանին ստախօսութեանց․ Ի՞նչպէս կ՚ընդունի՛ք որ թող կուտամ իրեն զըրպարտութիւն մ՚ընել ձեզ նկատմամբ․

—Ո՛վ գիտէ․ խօսք մը այնչափ շուտ կ՚ըսուի․

—Սակայն եթէ արգիլուք ինձ խօսիլ իշխանին հետ, ի՛նչպէս ստիպեմ զինքը մեկնիլ․

—Ա՛հ, ըսաւ ձայնին եւ աչքերին մէջ փայլփլիչ արտայայտութեամբ մը, ասա եւս, ինչպէս երէկ կ՚ըսէիք, աւելի ճարպիկութիւն պէտք է քան թէ ոյժ, աւելի նրբամտութիւն քան բռնութիւն․ Բան մը չէ՞ք գտներ․ Օթեւան վերադարձէք և թող մի՛ տաք որ գայթակղութիւն յարուցանէ երբ տեսնէ թէ նամակներն աներեւոյթ եղած են, եւ լա՛ւ յիշեցէք ձեզ ըրած յանձնարարութիւններս․

ԻԴ

Կը խոստովանիմ թէ չէի գիտեր ի՛նչ եղանակաւ կատարել կոմսուհւոյն հրահանգները․ Կ՚ուզէի հնազանդիլ, այլ բան մը չէի գիտեր․ Օթեւանը վերադառնալով, որոշեցի պարագաներէն օգուտ քաղել․ Պարագաները նպաստաւոր եղան ինծ համար․ Օթեւանին մէջ ամէն բան տակնուվրայ էր․ Իշխանը, սենեակը դարձած ատեն տեսնելով որ սնտուկին փականքը խորտակուած էր, սկսած էր աղաղակներ արձակել․ Նախ կը կարծէր թէ իւր բոլոր թանկագին առարկաները գողցած էին․ Այլ մանրակրկիտ քննութիւն մը փարատեց նորա սխալը․ Նամակաց արկղը միայն անյայտացած լինելով, հասկցաւ իրողութիւնը․ Սակայն չէր կրնար հաւատալ որ կոմսուհին իւր սենեակը մտած ըլլար, և եթէ նա չէր, ուրեմն ո՞վ կրնար ըլլալ․ Այդ միջոցին օթեւանին տէրն ի լուր իշխանին աղաղակաց վազած եկած էր տանը չափ անձանց հետ․ Երբ ոտքս դրի վերնադաւթակին վրայ, կը հարցնէին իշխանին թէ ի՛նչ գողցուած էր իրմէ․ Իշխանը կը թոթովէր, չէր համարձակէր երեւան հանել ճշմարտութիւնը․

—Չեմ գիտեր, կ՚ըսէր․

—Ինչպէ՛ս, չէ՞ք գիտեր․

—Բայց․․․ թանկագին թուղթեր․

—Ի՞նչ թուղթեր․

Ադոր վրայ իշխանը կը խռովի, կը վրդովի, եւ միշտ ոտքը գետինը զարնելով, որովհետեւ կատղած էր, անդադար կը կրկնէ․

—Սենեակս մտցուա՛ծ է, գողութի՛ւն եղած է․

—Բայց, կը պատասխանէին, հոս մարդ չկրնար մտնել․ Ձեր սենեակին դուռը բացող երկու բանալիներէն մին ձեր գրպանին մէջն էր, միւսն օթեւանին արկեղ մէջ․

—Ես ի՞նչ գիտնամ, կը պատասխանէր իշխանը․ Թերեւս այս դանէն մտած են․

Եւ անխոհեմ, որ կատաղութենէն բռունցքը կը խածնէր, իմ սենեկիս դուռը ցոյց կուտար․

Անմիջապէս օգուտ քաղեցի այս բարեյարմար առիթէն եւ անհաւատալի յանդգնութեամբ մը․

—Կը ներէք, պարոն, ըսի յառաջանալով, արդեօք զի՞ս կ՚ամբաստանէք թէ ձեր սենեակը մտած եմ․

—Ո՛չ, բնա՛ւ երբէք․

—Եթէ այդպէս է, հաճեցէք բացատրել գործին էութիւնն․

—Այո՛, այո՛, բացատրեցէք գործին էութիւնը, կը գոչէին չորս կողմէն․ Պէտք էր որ այս գործը լուսաբանուի․ Օթեւանին բոլոր բնակիչները շահ ունէին ասոր մէջ․ Պէտք է որ ձեր կարասեաց, ձեր ստակին հոգիը տաք մեզ, որպէս զի տեսնենք թէ բան մը կը պակսի՞․

(Շարունակելի)

օգտուելով Հանրապետականաց գժտութենէն։ Հարկ էր ուրեմն համաձայնիլ նախ քան զերկրորդ քուէարկութիւնն։ Հանրապետական խմբակներն ուրեմն նախապատրաստական նիստ մ՚ըրին երկու քուէարկութեանց միջեւ։ Պ. Ֆէրրի ծանոյց թէ պարտաւորութիւն կը համարի հրաժարիլ ընտրելութենէ, ի յարգանս հանրապետական կարգապահութեան ու միութեան։ Ծանոյց թէ զաւաշխնն պիտի քուէարկէ Պ. Սատի Քառնոյի համար, և յորդորեց իւր բարեկամներ՝ հետեւիլ իւր օրինակին։ Ծափահարութեամբք ընդունուեցաւ այս յայտարարութիւն, և օրակարգ մը քուէարկեցաւ որ «շնորհաւորելով զՊ. Ժիւլ Ֆէրրի իւր հայրենասիրական զոհողութեան համար, կը յայտարարէ թէ ձախակողմեան միութիւնն իւր քուէները պիտի տայ Պ. Սատի Քառնոյի։»

Վեհաժողովոյ նիստը վերսկսելուն, Պ. Ֆէրրի, դեռ իւր աթոռը չրազմած, Պ. Սատի Քառնոյի մօտ գնաց, և անոր ձեռքը սեղմելով, հանդիսապէս ծանոյց թէ ինքն պատրաստ է ընտրելութենէ հրաժարած է ընտրելութենէ։ Պ. Ֆէրրիի օրինակին հետեւեցաւ Պ. Ֆրէսինէ, քանի մը վայրկեան ետքը։

* *

Պ. ԿՐԷՎԻԻ ՄԵԿՆՈՒՄՆ ԷԼԻԶԷԷՆ

Պ. Կրէվի երբ իմացաւ թէ իւր հրաժարական ընդունուած է, Էլիզէի պալատէն մեկնելու համար պէտք եղած միջոցներն առաւօտէն ի վեր ի գործ դնել տուած լինելով, ծանոյց թէ Իէնայի պողոտային իւր նորակառոյց ապարանքը պիտի քաշուի։ Արեւը մարը մտած էր արդէն, երբ երեք կառքեր եկան նախագահական պալատան բակը։ Պ. Կրէվի ելաւ սենեկէն ու մեծ սանդուղէն վար իջաւ. կամաց կը քալէր, և իրեն կ՚ընկերանային իւր ամուսին Տիկին Կրէվի, իւր դուստր Տիկին Վիլսոն և սորա երկու փոքրիկ դստերք։ Վար իջնելով, անկեալ նախագահը գտաւ իւր բոլոր պալատական և անձնական պաշտօնեաներ և սպաներ, որք բարեւի կեցած էին։ Անոնցմէ շատեր կ՚արտասուէին։ Այս հաւատարմութեան ցոյցէն զգածեալ, Պ. Կրէվի հատակտուր քանի մը խօսքեր արտասանեց. «Շնորհակալ եմ, Պարոնայք, շնորհակալ եմ, մնաք բարեաւ... ցտեսութիւն»։ Կամաց կամաց անցաւ այս լուռ բազմութեան մէջէն, եւ կառք նստաւ իւր ընտանեաց հետ։ Ֆրովնետեւ քանի մը օրէ ի վեր փողոցային ցոյցեր տեղի կ՚ունենային Պ. Կրէվիի դէմ, բացառիկ միջոցներ ձեռք առնուած էին նորա ապահովութեան համար։ Պ. Կրէվի ապահովապէս մտաւ իւր նորակառոյց ապարանքն, որ, ինչպէս կը յիշուի, դեր մ՚ունեցած է Վիլսոնեան գայթակղութեանց մէջ։

Պ. Սատի Քառնօ, ընտրուելէն անմիջապէս յետոյ, այցելութիւն տուաւ իւր նախորդին, որ Էլիզէի պալատը դընաց ի փոխադարձ այցելութիւն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ասիական ընկերութիւնը վեց հարիւր կտոր դասագիրք Ազգ. Պատրիարքարանի տրամադրութեան ներքեւ դրած է Զէյթունի ազգային վարժարանաց բաշխուելու համար։

Կը յուսանք թէ ազգային ուրիշ ընկերութիւնք ևս կը հետեւին Ասիական ընկերութեան սոյն գովելի օրինակին։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ 26 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ

Պատրիարքարանի կողմէ հաղորդուած

Մեծ. Տեարք

1. Յովհաննէս Շահինեան խոհարար Բերա ընդ Օր. Հռիփսիմէ Յակոբեան Պէօյիւքտէրէ։

2. Ոսկան Աւետիսեան հողըրճը Լանկա ընդ Օր. Արաքսի Համբարձումեան Սամաթիա։

3. Քեչեցի Մեսրոպ Սարգիս Կարապետեան Գասըմ Փաշա ընդ Օր. Էֆտիկ Մելքոնեան Սամաթօմբուք։

4. Պետրոս Պալեան Թարխիշ Սամաթիա ընդ Օր. Նեկտար Ստեփանեան Սամաթիա։

5. Յովհաննէս Սեպուհ Թօմպաքճեան դրագիր Սամաթիա ընդ Օր. Ուրանիա Մանուկեան Սամաթիա։

6. Մելքիսեդէկ Պետրոսեան սէտէֆճի Լանկա ընդ Օր. Սաթենիկ Պետրոսեան Պէօյիւքտէրէ։

7. Խաչատուր Եղիա Քիւրճեան դրագիր Սամաթօմբուք ընդ Օր. Էլիզա Աստուածատուրեան Գումգաբու։

8. Միսաք Մարտիրոս Ճինեան օյմաճը Պէշիկթաշ ընդ Օր. Թագուհի Գէորգեան Գումգաբու։

9. Գրիգոր Եղիա Քիւրճեան դրագիր Սամաթօմբուք ընդ Օր. Մաննիկ Պետրոսեան Էյիւպ։

ՏԱՐԵՑՈՅՑ ԽԻԿԱՐԻ

1888

Յ. Յ. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

Կը պարունակէ Գաղամիա, գաւեշտական Օրացոյց և զուարճալիք։

Գին 50 փարա

1319 5—5

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Մուսուլի կուսակալ անուանեցաւ Հանրօգուտ շինութեանց յանձնաժողովոյ անդամ Ձաիդ փաշա։

Քերպէլայի կառավարիչ անուանեցաւ Տրէնէի նախկին կառավարիչ Ալի Րիզա պէյ, որում Միրիմիրանի աստիճան տրուեցաւ այս առթիւ։

Նիզամիյէ դատարանաց վճռագրելու գործադիր պաշտօնեայ անուանեցաւ դատական ժողովոյ առաջին քարտուղար Խալիտ պէյ։

Միրիմիրանի աստիճան տրուեցաւ Տիարպէքիրի Խտարէի ժողովոյ անդամ Հաճի Ապտիւլգատէր փաշայի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Բ. Դրան դիւանատան առաջին քարտուղար Իզզէթ պէյի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Բարձր. Քէմալէտտին էֆէնտիի բժիշկ տեղակալ-գնդապետ Հաչիմ պէյի։

Երկրորդ կարգի Շէֆագաթ՝ Պետական խորհրդոյ անդամ Քօսթանթին էֆէնտիի կնոջ։

Օսմանիյէի և Մէճիտիյէի այլ և այլ կարգի պատուանշանք տրուեցան Ֆրանսայի, Գերմանիոյ և Աւստրիոյ կառավարական պաշտօնատարց ոմանց, ի մէջ այլոց երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ ֆրանսական հպատակ Պ. Օկիւսթ Հիւպէռի և աւստրիական հպատակ Պ. Յակոբ Ոսկանի։

Երկրորդ կարգի Շէֆագաթ պատուանշան տրուեցաւ Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան անգլ. պատուիրակ Պ. Քայլարտի Տիկնոջ։

ՊԱՐՈՆ ՏԸ ՀԻՐՇ

Պարոն տը Հիրշ, ընկերակցութեամբ Պ. Քիւլմանի, երէկ Բ. Դուռն երթալով բանակցեցաւ Բարձր. Մեծ Եպարքոսին հետ։

Պարոն տը Հիրշ յետոյ Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Նորատունկեան Վսեմ. Գաբրիէլ և Կէչէր էֆէնտիներու հետ քննեց ծանուցեալ հաշիւներն։

* *

Ստամպուլ զրոյց մը կը յիշէ թէ Պարոն տը Հիրշ տրամադիր է մէկ միլիոն ոսկի վճարել օսմ. կառավարութեան, վերջնապէս փակելու համար իւր հաշիւը, քանի մը միլիոն ոսկւոյ փոխատուութիւն կնքել Բ. Դրան հետ, երկաթուղեաց քիլոմետրական հասոյթով ապահովեալ, և Արեւելեան երկաթուղեաց շահագործումն յանձնել Օսմ. կայս. Պանքային ձեռամբ կազմելի օսմանեան ընկերութեան մը։

Թուրքէ կանխահաս կը գտնէ այս տեղեկութիւնները, վասն զի առայժմ կարծեաց փոխանակութիւնք միայն կը կատարուին և բանակցութիւնք եւքի մը յանգելու վիճակի մէջ չեն դեռ։

ԼԷՎԸՆԴ ՀԷՐԸԼՏ

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Լէվընտ Հէրըլտ որ անպայման կերպիւ դադրման դատապարտուած էր իբր երեք շաբաթ առաջ, բաձրագոյն հրամանաւ վերստին հրատարակուիլ սկսաւ երէկ ուրնէ։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երէկի Ստրհանդակաւ առնուած եւրոպական լրագրաց մէջ հետեւեալ հեռագրերը կը գտնենք ի մասին պուլկարական գործոց։

Սոֆիա, 2 դեկտ. — Եւմոտացոյցի վիճաբանութեան պահուն ինչ ինչ կէտերու վրայ կարծեաց անհամաձայնութիւն ծագած լինելով Սդամպուլոֆի և կառավարութեան միջեւ, նախարարական տագնապի զրոյցներու առիթ տուաւ։ Երէկ մինչեւ իսկ նոր կազմելի նախարարութեան մ՚անուանքն յիշուեցան, ի գլուխ ունենալով զՊ. Ռատոսլավոֆ։ Այս զրոյցք ամենքն ալ անհիմն են։ Թիւրիմացութիւնք հարթուած են բոլորովին և Սդամպուլոֆի նախարարութիւնն ստուար մեծամասնութիւն մ՚ունի միշտ իւր կողմ։

Սոֆիա, 2 դեկտ. — Քանի մ՚երեսփոխանք՝ ի գլուխ ունենալով զՊ. Մանգոֆ զոր կ՚ուղղէ Պ. Ռատոսլավոֆ, փորձեցին բաժանում ձգել մեծամասնութեան մէջ, քննադատութիւններ ընելուն կարեւորութենէ զուրկ երկրորդական խնդրոց վրայ։ Ուրիշ երեսփոխանք՝ գրգռուելով այս ընթացքէն, մասնաւոր գումարում մ՚ունեցան որուն հրաւիրեցին մեծամասնութեան բոլոր անդամներն։ Այդ գումարման մէջ Պ. Սդամպուլոֆ բացատրութիւններ տուաւ ներքին և արտաքին կացութեան վրայ։ Մանգոֆի խումբը պարսաւող երեսփոխանք յայտարարեցին թէ վոհ են. և յանձնէտէ մեծամասնութեան և կառավարութեան միջեւ առաւել քան երբէք համաձայնութիւն կը տիրէ։

Սոֆիա, 2 դեկտ.— Քանի մ՚օրէ հետէ, Վիդալիս ընկերութիւնն որ շինեց Պէլովա-Վաքարէլի երկաթուղւոյ գիծը, դժուարութիւններ կը յարուցանէ պուլկարական ընկերութեան գործիներու փոխադրութեան համար, որով աշխատութեանց աւարտումը կը յապաղի։

Սոֆիա, 3 դեկտ. — Պուլկարական պատուիրակ Պ. Վիւլքովից որ Կ. Պոլսէն երկաթուղիով ուղղակի մինչեւ քաղաքս եկած էր, այսօր Ֆերտինանտ իշխանին ներկայացաւ։

Վիեննա, 4 դեկտ. (կէս պաշտօնական աղբիւրէ հաղորդուած) — Ո՛չ Ֆերտինանտ իշխանն և ո՛չ Քէոմանդին իշխանուհին մտադիր չեն բնաւ հերքում մ՚ուղղել այն լրագրաց որք գործօն մասնակցութիւն մը կը վերագրեն իրենց՝ այն մեքենայութեանց մէջ որոց նպատակն էր անհամաձայնութիւն ձըգել կամ գժտութիւն մը յառաջ բերել ընդ մէջ Ռուսիոյ և Գերմանիոյ։ Ն. Բարձրութիւնք մինչեւ իսկ յոյժ կը փափագին տեսնել որ այդ ակնարկութիւնք աւելի մեկին կերպիւ լինին, մանաւանդ այն պատճառաւ որ իրենք բնաւ չահուց առնչութիւն չունին Օրլէանեան իշխանաց հետ։ Ֆրանսացի իշխանք բացարձակապէս անհաղորդ մնացին Ֆերտինանտ իշխանին ընտրելութեան, և մինչեւ իսկ հակառակեցան նմա այն օրն յորում Ռուսիա յայտարարեց թէ չընդունիր զան։

Սոֆիա, 5 դեկտ.— Թաղապետական խորհրդոյ համար պատրաստեալ օրինական ծրագրին (որ տորոց վրայ չորս միլիոն յաւելում մը կը տրամադրէ) վիճաբանութիւնն ընդհատուեցաւ Սոպրանիյէին մէջ։ Երեսփոխանք թողին իրենց աթոռները։

Պ. ՎԱՆՏԷՐՊԻԼՏ

Պ. Վանտէրպիլտ «երկաթուղեաց թագաւորն» որոյ մայրաքաղաքս գալը ծանուցինք երէկ, այսօր ներկայ պիտի գտնուի Սէլամլըքի արարողութեան։

Մեծահարուստ ամերիկացին կ՚ընկերանան իւր կինն, երկու ... դիքն եւ իւր գերդաստանին պատկանող տասնմէկ անձինք։

Պ. Վանտէրպիլտ քառասնամեայ անձ մ՚է, իւր հոյակերտ զբօսանաւն, Ալուա, որ Ֆընտըգլըի բացերը խարիսխ նետած է, ունի 52 նաւաստի, տարողութիւնն է 600 տակառաչափ և մեքենան ունի 800 ձիու ոյժ։

Պ. Վանտէրպիլտ պանդոկ իջած չէ, այլ իւր զբօսանաւուն մէջ կը բնակի։

ՍՈՒԷԶԻ ՋՐԱՆՑՔ

Բ. Դրան և Բեդրպուրկի օսմանեան դեսպանատան միջեւ թղթակցութիւնք կը կատարուին այս պահուս այն պայմանագրին նկատմամբ որ կնքուած է ընդմէջ Ֆրանսայի և Անգլիոյ ի մասին Սուէզի ջրանցքին չէզոքացման։ Կ՚ըսուի թէ Բ. Դուռն որոշած է այս խնդրոյն վրայ իւր բանակցութիւններն այն ատեն միայն վերսկսիլ, երբ Ռուսիոյ պաշտօնական տեսակէտը կարծիքն յայտնուի։

ԻՐԱՒԱՍՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐ ՄԸ

Երէկուան Լը Թուրքէի մէջ կը կարդանք.

Մանաստըրէն հետեւեալ հեռագիրն ստացանք դեկտ. 6 (Ն. Տ.) թուականաւ.

«Գաւառիս լրագիրը կը ծանուցանէ թէ ի Բէրլէբէ գտնուած երեք վաճառատունք որք կաթոլիկի մը ստացուածքն էին, աճուրդի հանուած են Յունաց առաջնորդարանի դատարանին որոշմամբ։ Այս առթիւ կը հարցուի թէ կայսերական Պէրաթի ո՛ր տրամադրութեան համաձայն յոյն առաջնորդ մը իրաւունք կ՚ստանայ կաթոլիկ մը դատապարտելու և կամ օսմանեան Օրէնսդրքին ո՛ր յօդուածը կը ներէ որ հօրն ստացուածքը վաճառուի, երբ իւր չափահաս որդին ո՛ր և է սխալ մը գործած է։»

Այս հեռագրով յիշատակուած գործոյն վրայ նամակաւ եւս տեղեկութիւն ստացած էինք։ Սակայն չենք ուզեր ծանրանալ խնդրոյն վրայ, վասն զի կիմանանք թէ Դատական նախարար Ճէվտէթ փաշա՝ իւր առած տեղեկութեանց վրայ՝ փութացած է հեռագրել ի Մանաստըր որպէս զի տըրուած վճռոյն գործադրութիւնն յետաձգուի և խնդրոյն վերաբերեալ բոլոր թղթերն իրեն ղրկուին, որպէս զի նոր քննութիւն կատարուի և արդարութեան ու իրաւանց համաձայն վճիռ մը տրուի։

Վեհ. Սուլթանը գնդապետի աստճան շնորհեց Սկիւտարի ժանտարմաներու հրամանատար Հաճի Րաիֆ պէյի։

—Ներքին գործոց նախարարութիւնն հրաման տուաւ բոլոր գաւառաց իշխանութիւններուն՝ որ անտառաց հրդեհներու առաջքն առնելու համար, ուշադրութիւն ընեն որպէս զի անտառը մի միայն անտառաց պաշտօնեայներու կողմէ ցոյց տրուած տեղերն արածուին, ժողովուրդն անտառաց մէջ չբնակի և բաշխուորութիւն առնուի անոնցմէ որոց անտառները հանուելին անկարելի եղած է, ինչպէս նաեւ այն հօվիւներէ որք անտառաց մէջ ոչխար կ՚արածեն։ Ներքին գործոց նախարարութիւնը միանգամայն ծանոյց որ անտառաց և չրջակայից մէջ մշակութիւն լինելն արգիլուի։

—Եգիպտոսի պարսկական նորընտիր ընդհանուր հիւպատոս և դիւանագիտական գործակատար Նէճէֆ Ալի Խան Դահիրէ ժամանելով իւր պաշտօնին ձեռնարկեր է։

—Ցայտնի է թէ Արեւելեան երկաթուղեաց եւրոպական գծերուն հետ միացման առթիւ հոյակապ կայարան մը կառուցման ձեռնարկուած է ի Սիրքէճի, սակայն նախնական աշխատութիւնք ցարդ դանդաղ կ՚ընթանային, վասն զի այդ գետնին վրայ մզկիթ մը կայ որուն քայքայման համար, ինչ ինչ ձեւակերպութեանց պէտք կար։ Այս ձեւակերպութիւնք կատարուած լինելով այսօր վաղը պիտի սկսին փլցնել այդ մզկիթն։ Երկաթուղեաց ընկերութիւնն ինքնաբերաբար յանձն առած է նոր մզկիթ մը կառուցանել քիչ մը հեռուն և Եվգաֆի նախարարութիւնը ընդունած է այդ առաջարկութիւնը։

—Զէյթինէէն աւստրիական լրագրի մ՚ուղղեալ հեռագրոյ մը նայելով, ալպանիական հին դաշնակցութեան կազմակերպիչներէն մին՝ Հաշակալոր Կուսինէլի Ալի փաշա՝ սպաննուեր է։ Այս ոճրագործութիւն անձնական վրէժխնդրութեան կը վերագրուի։

—Պաշտօնէից ընտրութեան յանձնաժողովոյ անդամ և նախկին Շէյխիւլ-Իսլամ վախճանեալ Սաատէդդին էֆէնտիի փեսայ Իւլէմա Արիֆ պէյի պաշտօնավարութեան պայմանաժամն աւարտած լինելով, նմա յաջորդեց Իւլէմա Նէճմէտտին Մոլլա էֆէնտի։

—Երէկ Զմիւռնիա ուղեւորեցաւ Սուրիոյ կուսակալի նախորդ օգնական Էչրէֆ փաշա։

—Յունաստանի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ պայմանագիր մը կնքուեր է հելլենական հեռագրատանց և թղթատարութեան տնօրէնին և Պ. Միշէլ Թրիֆէմօրի միջեւ, ներկայացուցիչ Մախսուսէի վարչութեան։ Այս պայմանագրով, Մախսուսէի տնօրէնութիւնն իւր շոգենաւուց համար նոր առանձնաշնորհումներն ու առաւելութիւնները կ՚ստանայ զորս կը վայելեն շոգենաւային ուրիշ ընկերութիւնք, որք պայմանագիր ունին Յունաստանի հետ։ Փոխադարձաբար Մախսուսէի շոգենաւք Եգիպտոս ուղեւորելու առթիւ Պիրայի նաւամատոյցն ալ պէտք է հանդիպին և հելլենական թղթատարութեան պայուսակներն առնլով իրենց հանդիպած միւս նաւահանգիստները բաշխեն։

—Երէկ Աղէքսանդրիաէն մայրաքաղաքս ժամանեց Հիւսէյին Բեհամիլ փաշա։

—Բնիկ Խասգիւղցի՝ ծանօթ ժամագործ Պ. Միհրան Նախընձայեան դիւեր Բերա Տր. Գասփարեանի էֆէնտիի տան մէջ յանկարծամահ լինելով, մարմինն երէկ առաւօտ փոխադրուեցաւ Խասգիւղի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցին ուր յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այսօր։

—Ֆինէրի Սինոդին որոշմամբ, Տրապիզոնի յոյն մետրապոլիտ Տ. Գրիգորիոս հրաւիրուեր է մայրաքաղաքս գալ։

—Սահմանական առաջին ատեանն որուն ատեանն Կէօչէեան Վսեմ. Յակոբ էֆէնտիի դէմ դատ բացած էր սորա հանգուցեալ եղբօր Պօղոս էֆէնտիի դուստրը՝ Տիկին Գալուստ, տուաւ իւր վճիռն որով կը հաստատէ թէ երկու եղբարք ընկերակցութեամբ կը գործէին, հետեւաբար Տիկին Գալուստ իրաւունք ունի իբր ժառանգութիւն պահանջել իւր հօր ինկած բաժինը։

—Տրապիզոնի ֆրանսական հիւպատոս Պ. Բէրի մայրաքաղաքս եկաւ։

—Իտալական դեսպանատունը ձեռնարկներ կընէ Բ. Դրան մօտ՝ որպէս զի Մէսինայի համար հաստատեալ քարանդինան եւս վերցուի։ Ինչպէս տեսնուեցաւ առողջապահական խորհրդոյ նախընթաց աւուր պաշտօնական ազդէն, Իտալիոյ ուրիշ ամեն նաւահանգիստներէ եկող նաւուց համար քարանդինան վերցած է։

—Պօ-ֆօր Էքսէօ Սըր Հ. Տ. Ուոլֆի Թէհրանի անգլ. դեսպան անուանման առթիւ հետեւեալ տողերը կը հրատարակէ որք կերեւի թէ ներշնչուած են Անգլիոյ դէմ այդ լրագրոյն տածած թշնամական ոգիէն։

«Մեր ընթերցողաց ոմանք զարմանք յայտնեցին մեզ Սըր Հէնրի Ուոլֆի յանձնուած քիչ մը արտառոց պաշտօնին նկատմամբ։

«Անոնց հետաքրքրութիւնն յագեցնելու համար, պէտք ըսենք թէ բրիտանական նախորդ պատուիրակին անծանօթ չէ Շահին երկրին մէջ։ Իւր հայրն, ծննդեամբ Հրեայ, հոն անցուցած է իւր կենաց բազմաթիւ տարիներն՝ ժողովրդեան քարոզելով։ Եւ անոր յիշատակը ջնջուած չէ բնաւ Պարսկաստանցւոց մտքէն, վասն զի Սըր Հէնրիի հայրը կրօնական տասն կամ տասներկու զանազան փոփոխութիւններ քարոզած է, ինքն իսկ տասն տասն-երկու անգամ կրօնք փոխած լինելով։

«Եթէ այս ամենն անհաւատալի կը թուին, կը խնդրենք մեր ընթերցողներէն որ տեղեկութիւն քաղեն եւ պիտի տեսնեն թէ ճշմարտութեամբ կը խօսինք»։

—Երէկ առաւօտ Վառնայի շոգենաւով մայրաքաղաքս հասնող գերմանացի զօրավարն է Բրոսսէ փաշա, և ոչ թէ Կոլց փաշա, որպէս ծանուցած էինք երէկ սխալմամբ։

—Հայաստան Փաշայի երկաթուղեաց տընօրէն Պ. Լիւտվիկ Սիֆէլեքէր շաբթուս մէջ Լոնտոն ուղեւորեցաւ։

—Գայլէ Տաղերի շրջակայ Քիւչիւք Պօղազ գիւղին մէջ ծաղիկ հիւանդութիւն երեւան եկած է և խաղմէքիւ տղայք վարակուած են այդ ախտով։

Արփիեան Միհրան էֆէնտիի յօրինած Թուրքերէնէ հայերէն գաղիերէն ԲԱՌԱՐԱՆԻ 2րդ տետրն հրատարակուեցաւ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՌՈՒԻՏԵՐ

Բարիզ, 8 դեկտ.

Պ. Կօպլէ կաչխատի կազմել նոր նախարարութիւնն, իրեն հետ ունենալով՝ ի մէջ այլոց՝ զՊ. Ռիպօ. կը յուսայ թէ վաղը պիտի յաջողի։ Պ. Ռուվիէի հրաժարեալ նախարարութեան անդամներէն միայն Պ. Ֆլուրէնս պիտի անդամակցի նոր նախարարութեան։

Վիէննա, 8 դեկտ.

Լրագիրք կը մեղմեն իրենց լեզուն։ Կը խոստովանին թէ Աւստրիոյ սահմանագլխին վրայ ռուս զօրաց համախմբման զրոյցք չափազանցեալ են։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 27 Նոյեմբեր

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

			Գաշեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միացեալ	Սէրի Գ.	կ.	15 17
Պօրսայէն դուրսէն վերջը	»	»	15 15 1/2
Բօրսայի մէջ	»	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	»	15 17
Բարձրագոյն գին	»	»	15 17
Նուազագոյն »	»	»	15 17
Կէս օրին	»	»	15 17

ԽՈՒԹԻ-ԴԻՐԱՃԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	38
Այս առաւօտ	38
Կէս օր	38

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 8 դեկտ. ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ			101 13/16
Օսմ.	Սէրի Գ.	բացուեցաւ	14
»	»	գոցուեցաւ	14
»	»	Ա.	24 1/2
»	»	Բ.	14 1/2
»	»	Գ.	13 7/8
Օթօման 1871			72 1/2
փոխառութիւն 1877			85 3/4
Պանք Օթօման			10 1/8
Ռուսական փոխառ. 1873			93 1/2
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)			73 3/4
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)			98 1/2
Տայրա Սանիէ			70 3/8
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)			94 1/4
Հունգարական պարտամուրհ 4 %			— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ			25 536

Վիէննա, 8 դեկտ. ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	—
Օսմանեան երկաթուղի	—

Բարիզ, 8 դեկտ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %		107 87 1/2
» 3 %		82 52 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Գ. բացուեցաւ		14 20
» » » գոցուեցաւ		14 20
» » » Բ.		14 50
» » » Գ.		14 10
Օսմանեան երկաթուղի		34 75
» Լէժիի բաժնեթուղթք		— —
Պանք Օթօման		505
Դիբօտի Լիօնէ		570
» Ֆօնսիէ		1405
Բաժնեատուն Լիոնի		1242 50
Սուէզի ջրանցք		2042 50
Ռուսական 5 % 1877 ի		101 3/8
Իտալական Ռանթ		97 90
Սպանիական (արտաքին)		67 3/4
Եգիպտական միացեալ		362 50
Բրիօրիթէ Թիւրք		378 75
5 % Հելլենական		371 25
Չէք Լոնտոնի վրայ		25 34

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 8 դեկտ. ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քօնսօլիտէ	գործ չկայ
Եգիպտական	—

ԱՌԱՆՁԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ ԳԱՒԱՌԻՆ

ԻԶՄԻՏ, 23 Նոյեմ.

Հարկ չկայ երկարօրէն ճառել հաստատելու համար սիրելու պայծառութիւնն անոնց աշխեւ որոց տեսութիւնը խաթարուած չէ և ազատ է ի մթարաց. ինչպէս նաև կարօտ չեն աշխարհահռչակ լինելու մեր Օգոստ. և մեծազօր Ինքնակալին իմաստուն տնօրինութիւնքը, մանաւանդ թէ աւելին չէ արդէն գրելիքն այն աշխարհաչէն և հանրօգուտ կարգադրութեանց զորս աշխարհ համօրէն հիացմամբ կը տեսնէ հանապազօր հրամայուած Ն. Կ. Վեհափառութենէն ի բարօրութիւն և ի բարգաւաճումն Օսմանեան Հայրենեաց, և զորս մի առ մի թուել արտաքոյ է մեր կարողութենէն և դիտաւորութենէն։

Թաղ. Խորհուրդս մի միայն իբր հարազատ թարգման և պաշտօնական ներկայացուցիչ քաղաքիս հայ ժողովրդեան հիմաբրիտ զգացմանց, կը փութայ ի հրապարակ իջնել և այդ ժողովրդեան անսահման երախտագիտութիւնն ու տիրասէր զգացմանց արտայայտիչը պատուական լրագրոյդ միջոցաւ գիտցնել առ սոսս Գահոյից մեր հայրախնամ Վեհապետին։

Նիկոմիդիոյ գաւառն ունեցած է երբեմն իւր առանձնաշնորհեալ կառավարութիւնն, և հետզհետէ ստանձանձան վերստեսչութեան, քաղաքապետութեան և Պրուսայի կուսակալութեան անմիջական վարչութեանց ներքեւ սահմանափակ կառավարութիւն, և այս վիճակներու մէջ իսկ մասնաւոր առաւելութիւններ պահած է յինքեան, ի շնորհս իմաստուն հոգածութեան և յատկական սիրոյն մեր առատաձեռն Վեհապետին, որոց չորքին մէջ արժան է սատանօր յիշեւան բերել արքունի թնդանօթարանին Խըզըլ գործարանն ի Խանտէկ, Առուճեղինաց գործարանն քաղաքիս անմիջապէս դուրսն, կերպասի գործարանն ի Հէրէքէ, ֆէսի ֆէնքեանեէն և արքունի նաւարանն ի քաղաքիս։ Սոքա ինչպէս յայտնի է, մանաւանդ կարեւորութիւն մի կ՚ընծայէին մեր գաւառին կանուխ ժամանակէ ի վեր, այնպէս որ դիւրին էր գուշակել թէ պիտի բուէին օր մը գրաւել Նորին Կայսերական Վեհափառութեան մեր հայրենասէր Վեհապետին և իւր քաջարթուն նախարարաց խորհմաստ ուշադրութիւնն, որով ընդարձակագոյն ասպարէզ տրուէր իրեն առաւել եւս բարգաւաճելու և նախանձելի վիճակ մը ստանալու ի պարծանս Օսմանեան Մեծազօր Արքային։

Նախայիշեալ առաւելութեանց հետ եկաւ միանալ Արեւելեան պատերազմէն յետոյ Ռուսաստանէն և երկրին ուրիշ կողմերէն չարժող զանազան ցեղերէ ստուար գաղթականութեանց սոյն գաւառի մէջ տեղաւորուիլն, որով ոչ միայն բնակչաց թիւն կրկնապատկեցաւ, այլ և գաւառիս քաղաքային դատական և զինուորական շրջանակք իրենց գործօն և կազմակերպեալ վիճակաւն մեծագոյն կարեւորութիւն ստացան, ոչ այնչափ միայն այլ եւ Նիկոմիդիա ըստ որում բանալին է Օսմանեան Ասիոյ լայնածաւալ աշխարհին, ի վաղուց հետէ ճանապարհ կուտայ Ասիական արտածութեանց դէպ ի կեդրոնն և յԵւրոպա, կրկին միջոցներով, մի համանուն գեղածիծաղ ծովածոցի վրայ շոգենաւուց անընդհատ երթեւեկութեամբ, և միւս, ցամաքի վրայ շոգեկառաց մէն մի աւուր մէջ երկիցս երթուղարձով։

Աստանօր ներուի մեզ համարձակիլ ըսել թէ մեր հայրախնամ և արդարակորով Վեհապետն Սուլթան Ապտ-իւլ-Համիտ Խան սոյն գաւառի վերայ իբրեւ բիբ ական մասնաւոր հոգածութիւն ունենալով Միւթէսարրըֆ կարգեց այնպիսի հաւատարիմ անձնաւորութիւն մը որ իւր երկրաչէն և գործօն գաղափարներով և անդուլ աշխատասիրութեամբն ճշգիւ կը պատասխանէ մեր հայրախնամ Ինքնակալին պաշտելի բաղձանաց և աշխարհաչէն տրամադրութեանց։

Սոյն այս հայրենասէր կառավարչին Վսեմաշուք Սէլիմ Սըրրի փաշայի եռանդուն հոգածութեան և իւր ստորադաս խոհական պաշտօնէից հետ անձնուէր ջանից արդիւնքն է նաև ի մէջ այլոց՝ Օգոստափառ Վեհապետին բարձր անուան նուիրեալ խճուղւոյ շինութեան հսկայական գործն, որոյ բացման հանդէսն ի մօտոյ չքեղօրէն կատարել խորհուած է, և որ Գագասիոյ և Սերաստիոյ կուսակալութիւնքն կապելով մեր գաւառի հետ պիտի գայ արտաքոյ կարգի դիւրութիւն մ՚ընծայել երկրին խորերուն հետ յարաբերութեան և վաճառականական արտածելի և ներածելի ապրանաց փոխադրութեան։

Սոյն բազմավիճի առաւելութիւնքն առաջի աչաց ունենալով Օսմանեան նախարարաց հայրենասէր և իմաստուն խորհուրդն և լիօրէն ուշադրութեան առնլով այս օրինակ նպաստաւոր յատկութեամբ օժտեալ ընդարձակ և ստուարաբնակ գաւառի մը առանձնաշնորհեալ վիճակէ քաղելիք անհամեմատ բարիքներն, մանաւանդ զայն կառավարող իմաստուն և երկրաչէն Միւթէսարրըֆին բարձր արժանիքն, կը փորձուիմք ենթադրել թէ տեղեկագիր մը պատրաստած և մատուցած էր առ սոսս գահոյից Նորին Կայս Վեհափառութեան ի վաւերացումն։

Քաղաքիս և շրջակայից համօրէն ազգարնակութիւնք սիրտք ի տրոփ և անձկանօք կ՚սպասէին բարձրագոյն վաւերացումն աւետող երջանիկ ժամուն, իբր գոհացում յիշատակեալ առաւելութեանց և ի վարձատրութիւն իւր արդարասէր կառավարչին։

Հասաւ վերջապէս այդ ուրախաբեր վայրկեանն, յորում Նիկոմիդացին բերկրութեամբ լսեց թէ Նախարարաց խորհրդոյն պատրաստած տեղեկագիրն գնահատուած մեր Օգոստափառ Ինքնակալէն բարեհաճած է Նորին Կայսեր. Վեհափառութիւնն առանձնաշնորհեալ միւթէսարրըֆութիւն հռչակել Նիկոմիդիոյ գաւառն։

Այս իմաստուն տնօրինութեան ընդունած բարձրագոյն վաւերացումը կ՚արժէր որ առանց խտրութեան ազգի և կրօնի համօրէն գաւառացւոյն աչքերէն կորզէր երախտագիտութեամբ խառնուած ուրախութեան արցունքներ, և սրտերէն բարձրացնէր անկեղծ և խորապուղլի բարեմաղթութիւններ առ նախախնամողն բնաւից, վասն բարօրութեան և երջանիկ Արեւշատութեան մեր առատաձեռն Արքային, վասն յարատեւ ամբողջութեան օսմանեան սիրեցեալ հայրենեաց և մեծազօր կառավարութեան ընդ ամրածածուկ պահպանութեամբ և հովանաւորութեամբ Բարձրելոյն։

Ժողովրդային սոյն անկեղծ զգացմանց և սրտագին բարեմաղթութեանց թարգման հանդիսացաւ տեղւոյս վարչական Պատկառելի ժողովն՝ շնորհակալեաց և երախտագիտութեան ուղերձ մի պատրաստելով յղած է առ Նորին Վսեմութիւնն կայսերական առաջին քարտուղարն ներկայացնելու համար առ սոսս գահոյից Նորին Հայրախնամ Վեհափառութեան, մեր բարեգութ հպատակասէր և աշխարհաշէն Ինքնակալին Սուլթան Ապտ-իւլ-Համիտ Օգոստափառ Խանին։

Թաղական Խորհուրդս ալ չուզեց անմասն մնալ սոյն որդիական շնորհապարտ արտայայտութեանց մէջ, և փութաց պատուական լրագրիդ միջոցաւ աշխարհի հանդէպ հրապարակել իւր ներկայացուցած Նիկոմիդիոյ հայ ժողովրդեան անհուն ուրախութիւնն և երախտագիտութեան հաւաստին նկատմամբ այն վերջին տնօրինութեան, որով սոյն գաւառն ասպարէզ ընդունած է առաւել եւս բարգաւաճելու եւ յառաջդիմելու իբր առանձնաշնորհեալ կառավարչութիւն, միանգամայն միացնել իւր բարեմաղթութիւնքն համարակաց օրհներգութեանց հետ վասն խաղաղաւէտ յարատեւութեան Օսմանեան մեծազօր Տէրութեան։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր — Ատենապետ

ԳՐԻԳՈՐ ՏԷՐ ՊՕՂՈՍ. — ՌՈՒԲԷՆ Կ. ԳԱՊԱՍԱՔԱԼԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԲԱԼՈՒԻ ՏԵՂԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Բալու գաւառն իւր ընիկ հայերը երջանիկ ընելու համար Սահմանադրութեան կը կարօտի։ Իրօք կայ առաջնորդ մը, Արժ. Թէոդորոս վարդապետ, այլ նա շատ հեռի է մտածելէ իւր հօտի երջանկութեան վրայ.

Բալուի դաշտին հիւսիսային կողմը Քուրմ անունով քրդական գիւղ մը կայ, ուր կը գտնուին ճարպիկ գողեր։ Ասոնք գիշերներն հայ գիւղացւոց տուները կը ծակեն բրիչներով. այնեան խաւուրմայի կոտեր կը գողնան, ոչխարներ կը փախցնեն, եզ կը գողնան, գարնան գիշերներն արտեր ջրողներուն գործիքները կը խլեն, այդ ատենի ժամանակ խազօղի ոզկոյզներ կը յափշտակեն գիշերային իրենց լաճօներով և քջէներով (աղայ և աղջիկ)։ Քանի մը գիւղերու պատանիք ինքնօգնութեան ոյժով գիշերները պահանորդութիւն կ'ընեն և կը հսկեն իրենց ստացուածոց վրայ, իբր լաւագոյն միջոց տնական պահպանութեան։ Առաջնորդնորդն երբէք ուշադրութիւն չդարձներ այս կէտի վրայ. նա ուրիշ չահեր ունի այլուր։

Բալու քաղաքին և բոլոր հայ 42 գիւղերու վարժարան ըսուածները ճշմարտապէս տիրացուարան եւ դպրարան են։ Գոնէ իրօք երաժշտութիւն սովրէին եւ այսու գողովքութեամբ եւ առանձգական շարականներով ժողովրդեան ականջները չվիրաւորէին։ Միթէ չկա՞ն ուսուցիչներ. կան, այլ մեծ մասը կրօնական այլ և այլ չնչին ամբաստանութեամբ, օրինակի համար պահքըն ուտելու և այլ զրպարտութեամբք հալածուած են։ Ասպարէզը մնացած է տիրացուներու որք ամեն գիւղի կրթական գործին տիրացած են։ Բալու քաղաքին վարժարանն իսկ, որ կը գտնուի հայուստ վաճառականաց ազդեցութեան ներքեւ, նոյն տիրացուական դրութեան ենթարկուած է և դեռ մինչեւ հիմա օգուտ մը ընծեռած չէ. Նախատի՛նք Ս. Մեսրոպայ յիշատակարանին որոյ վաւեր կողմն ցցուած է Բալու քաղաքն և որուն հովտէն մռմռալով կը սուրայ Արածանին։ Հաւաւ և այլ գիւղերու մէջ ալ կը վխտան Պաղօ, Օյնօ, Կրպօ, Խզօ անուամբ տիրացուներ ալ, ուռնապաշտ ժողովրդէն խլելով երկու չարեկ կորեկ, հինգ լիր բամբակ և բարդ մը հաւկիթ։ Այսպէս Բալու դաշտին պատանիք և աղջիկունք ադէտ մնալով, կը մնասուին բարոյապէս և նիւթապէս.

Ժողովրդեան վիճա՛կն աննախանձելի է. դաշտին բոլոր հողերն գրեթէ ամիրայից կը վերաբերին աւատական անուամբ։ Ժողովուրդը 28 ղրշ. տուրք կը վճարէ նորածին մանկան համար.

Արդեօք Թէոդորոս վարդապետ կրնա՞յ ըսել թէ պանդխտութեան մէջ տաժանագին աշխատով գործաւորէն դրամ ի՛նչ նպատակի համար կ'առնու՝ նշանադրամ, մուխատթայ եւայլն անուամբ։

Խ. ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ

ԶԲՕՍԱՆՔ

Նոր տօն մը. —Թմբուկ. —Երկու խաղերու զուգակշիռ. —Ցակոբ. —Սեղան. —Տօնիկ Աղբար. —Անծանօթը.

Երեկոյին լուր տրուեցաւ Առաջնորդ Ս. Հօր որ ջուրը ճամբայ եղած չէր. Ուստի անմիջապէս Խառն Ժողով գումարուելով՝ կարեւոր տնօրինութիւնք եղած են, և վճռուած է որ գործն այլեւս ձգձգում չունենայ. Բայց ի՞նչ կարելի է ընել, հարիւրէն աւելի դրամուց՝ ձիու և ջորւոյ անհրաժեշտ պէտք կայ՝ Բազար գիւղէն խողովակներ փոխադրելու համար. գիւղացին իր հասարակ աւուր դաշտային աշխատութիւններն ունի, մէկն իր արտն, միւսն իր կալը, մին վարձուոր մշակ է և միւսն խանութ ունի. Ի՞նչ ընել պէտք է. —Կ'սպասենք մինչեւ յառաջիկայ կիւրակէ. —Ս. Առաջնորդն երբեք ամիս է որ մեր գիւղը կը զբաղի, այլ եւս չ'կրնար բնաւ սպասել. —Գո՛նէ շաբթուան մէջ կիւրակէ ունենայինք. —Վարանմունք և չփոթ ժողովականները կը պատեն. Անդիէն ծերուկ մը. —Տղե՛րք, ես հանելուկին լուծումը գտայ, վաղուան օրը կը փոխենք տօնի, ես կ'ըլլամ կնքահայր, Սրբազան հայրը թո՛ղ օրհնէ և գիւղացին ալ տօնէ զայն. Նիկիոյ ծովակին քովերը ժողովներ գումարուած և տօներ վճռուած են. ա՛յս ալ կը բարդենք անոնց վրայ. —Ա՜յ օրհնեալ ծերունիդ, վճռուեցաւ վաղուան օրը տօնել. Վաղը նոր տօն է.

—

3 օգոստ. 1887

Առաւօտուն կանուխ, տակաւին արեգակն հորիզոնին վրայ վարդ ճառագայթներ չ'սփռած, և մեր ծովակին ալիքներն ալ ի քնոյ չ'արթնցած, հարիւրէն աւելի դրաստք Բազար-գիւղէն խողովակներով բեռնաւորեալ դարձած են. քիչ մը ետքը մեր օրհնեալ թմբուկը ու փողը կը հնչեն չէյրէկի եղանակը, արիական որոտում մը, որ արդարեւ կը գռռացնէ ականջներն ու հեշտական ցնցում կ'ազդէ նոյն եղանակին վարժ ջիղերու և սրտի. հինգ տարեկան մատաղ մանկիկն ալ անոր մէջ քաղցրութիւն կը գտնէ, և ցնծութեան կայտուռ մը իր ոտներուն վրայ կը սփռէ. Փակեն կրպակներն, որպէս թէ Զատկի առաւօտ է. մանկտին կ'եռայ կը գեռայ մրջնոց պէս. Ի՞նչ կայ. —Ջրին ճամբան վաղ չպիտի ունենայ. —

Առաջնորդ Սրբազանը, թէպէտ և տկար. Ջրի ճամբան է արդէն, ուստի գիւղէն նոր դուրս կ'ելնեն, ահագին բազմութիւն մ'ալ սկսած է գործի. հոս ծառած տեղերը կը նորոգեն, հոն թերի մնացած պատերը կ'աւարտեն. ասդին խողովակները կը շարեն, անդին թմբուկն ու փողը կ'որոտան. Ներանց արձագանգը, քարէ կռանին բոմբիւնը, ամբոխին ժխորն ալ աւելցուր և ապա ըմբռնէ ձայներու ներդաշնակութիւնը, իմա ինձ տարօրինակ խառնուրդ մը, որ և սակայն իւր քաղցրութիւնն ունի առողջ ականջներու. Քիչ մը ետքը, և ահա յանկարծ արեւէն խանձած ու քրտնած կորովի երիտասարդի մը բազուկները կ'երկարին օդին մէջ, ուր ամեն ձեւեր ու շրջանակներ կը շինեն վեր վար ծռելով. հողն իւր ոտից տակ թունդ կ'ելնէ. արիական կուրծքն է կ'ուռի տակաւ, դաւղ մազերու տակ ջղային փոթորիկը կ'սկսի, ձեռաց և ոտից նուագաւոր շարժմունք, որ թէպէտև Պոլսեցւոց դուցէ ծիծաղելի, բայց գաւառացի հայուն ախորժելի են ամենայն իրաւամբ. ախորժելի՛ զի տնական են. սիրելի՛ զի իբրեւ աւանդական ժառանգութիւն՝ որդւի ի հօրէ հասած են, քաղցրագո՛յն՝ զի արիական են. Դիւրին բան չէ, ժամերով բահին, բրիչին, հողին, փայտին հետ, արեւին տակ, քարին առջեւ քրտնելէն ու խոնջելէն ետքը՝ երկար ժամեր ևս ցատքել ա՛ն միակ պայմանաւ որ բնաւ կնատի շարժմունք, տկար դեդեւմունք չը տեսնուին, կուրծքն ուռի, ջիղեր կապարագոյն ցցուին ու շարուին իր սրունքներուն վրայ իբրև երկաթի ձողակներ, մերթ ընդ մերթ ողջ ողջ ձայնով, ահագին գոչմամբ և ծափաձայն որոտմամբ օդը փոթորկել այնպէս որ զարհուրածի պէս բսամի դողով.

Ի՜նչ հակապատկեր մեր քաղաքացի և քաղաքակիրթ պարերուն. Ջահերու շողիւնէն ու ճառագայթներէ կազմուած հիւսած լուսեղէն ովկէանի մէջ տե՛ս ի՜նչ ուրուատիպ էակներ կը սահին, կը սուրան, ես ըսեմ մարդու գուն ըսէ սատանի պէս. Ադամանդներու յանկարծական փայլմունք աչքերը կը խտղտեն. Ծաղկանց անուշակ բուրմունք, չքոյ և չքեղութեան ցոլմունք կը խառնին և կը քսուին դէմքերու՝ որք գունատ են, և ուր մերթ ընդ մերթ վարդի կարմրուկ թերթեր կ'երեւին ու կ'անհետին ի քթթելական. Խնկահոտ բուրմունք կը մրցին թեթեւ շունչերու հետ, որք հազիւ օդին մէջ կը ծածանին. սրտերը կը կռուին անհանդարտ և անկանոն տրոփմանց մէջ, որ պարուց փոթորկէն աւելի հոգւոյ ովկէանը կը տագնապեն, կ'ամբոխեն. ոսկեղէն երազը, յորս իր ճառագայթները կը խառնէ առկայծ աչերու՝ յորոց կիսաշէկ սլաքներ կը թօթափին. Նուագն, երաժշտութեան մրրիկը, որ համճարոյ ծուխին հետ խառնուած կ'օրօրէ մտաղատի մարդկութիւնն իր անյատակ անդնդոցը վրայ իբրեւ նաւախուռմ, աւելցուր այս սրտի և մարմնոյ փոթորկայոյզ տագնապին վրայ, և ահա մեր պարը. Ցաւերժացի՞ր ո՛վ գիշեր. Բայց ոչ, արշալոյսը տակաւին արեգական շաւղին վրայ յակինթ չցանած, հանդիսավայրին վրայ ղամբարներուն մէջ լոյսն հազիւ թէ սպառած, արդեօք քանի՛ քանի՛ այտերու վրայ վարդեր կը թօշնին, քանի՛ քանի՛ աչաց մէջ բոցեր կը նուաղին, քանի՛ քանի՛ սրտի մէջ «մուխն ու ծուխը կը բարձրանան իր յոյսերու փլատակաց վրայէն.»

Գիւղացին իւր պարին մէջ այս տագնապը չունի. Ի՛նչ ամեն ինչ քաղցրութիւն ունի առանց դառնութեան՝ զոր քաղաքակրթութիւնն անուշութիւն կը թարգմանէ, ինք չուտուի՛ր չսպառիր խաղէն, այլ ինքն է բո՛ցն որ կը ծախէ կ'սպառէ խաղը. Թմբուկը կ'որոտացնէ օդը ցնցելու և ա՛ն որոտմամբ չփոթ ձայներու ամբոխն սատուաբացնելու. փողը կը հնչեցնէ գուռինը մեծցնելու, և ահա ա՛ն ատեն ինքն յարդարուած նուագի մը երկաթի թեւերուն պէս՝ կը ցնցէ իր կորովի ջիղերըն և կ'ինայ ա՛ն որոտման մէջ պակաս մը լեցնելու. Եւ եթէ ասո՛նք ալ չբաւեն, կ'աւելցնէ ոտից դոփիւնը, ձեռաց որոտընդոստ ծափն և ահարկու ձայն մը որք թերեւս ընարի մը ներդաշնակ թրթռումներէն աւելի հեշտական՝ կ'իջնեն մինչեւ իր սրտին յատակը. Ա՛հ, Ցակոբը տեսնէի՛ր թմբուկին առջեւ. գիւղերու պիտի համոզուէիր որ պոլսական գրկախառն պարերն ու ձո՛ն ո՛րչափ թեթեւագոյն ու մանկական են համեմատաբար. Ո՞ւր պիտի գտնես իր չէրքէզի կերպարանքը. գանգուր մազեր՝ որուն խոպոպք իր ճակտին վրայ կ'երերան, բարկացայտ նայուածք՝ որոց մէջ վատութիւն բնաւ չխառնիր. Թեւերու եւ ոտից շարժուածք, որք բոլորովին եռանդ են, աշխոյժ են. իր բաճկոնին տակ գրուած է ի պահեստի երկաթի կոտր մը, որ մերթ ընդ մերթ յերեւան կ'ելնէ ի շունչ հովին. Սիրեմ զքեզ, Ցակոբ, ապրէ՛ յաւիտեան. Իսկ ինչ որ լաւագոյն է՝ սա է թէ գիւղացին՝ յաւարտ իւր արիական կաքաւին՝ ձեռքը սրտին վրայ դրած կրնայ ըսել անդատապարտ սրտիւ որ՝ ցերեկ այսօր օր մը անցուցի. Ե՛հես ալ բան մը չ'զգացի՞ արդեօք. «Ո՞վ չէ զգացած այն տըրոփիւնը զոր ձայնի մը, երգի մը յիշատակը կ'ազդէ մեր սրտերուն երբ մի քանի չեչտեր իրենց թեւերուն վրայ առած մեր հոգիները կը տանին, կը թռչիտեցնեն զմեզ մանկութեան, պատանեկութեան, սիրոյ և բերկրանաց օրերու մէջ. Այդ ձայնը կը հնչէր սրտիս խորը, թունդ կը հանէր հոգիս...» Դառնանք.

—

Ճանապարհին վերեւ հովանաւոր ծառի մը տակ բոլորուած ենք. Հոն է Առաջնորդն, հոն են գիւղին [illegible]-ն ու կառավարիչը, Կալիպ էֆէնտի, որուն համար լաւ մարդ է կ'ըսուէր. Դաշտի սեղան պատրաստուած է. Նորգիւղի գինին՝ որ նոյն օրը բերուած էր խմելու և հայերը օրհնելու համար՝ թէպէտ չկրնար ի կշիռ ելնել մեր Ակոռիի օրհնեալ Որթոյն բերոցը և ոչ իսկ անշուշտ Գողթնի կարմրուկին, որ մեր հին բանաստեղծները կը տաքցնէր կրակէն աւելի բուռն և ամեն բան կրակի գունով նկարել կուտար, ծիրանի ծով, [illegible], բայց կրնայ ըսուիլ թէ առնական գինի էր. սեւ սեւ յատակ և երեսին վրայ խուն ինչ կարմրութիւն, որ իբրև շրջանակ կը պատէ պսակաձեւ գըլըթամբք բաժակին. Գաւաթներ կ'առաջարկուին պատուականագոյն կենաց՝ որոց գլուխը դրաւ Առաջնորդ հայրն մեր կայսեր անունը. մեռեալներ ևս անյիշատակ չ'մնացին. Առաջարկութեան կարգն իմս էր. Իբրեւ հիւր և հայաստանցի՝ անշուշտ հարկ էր ինձ նոր բան մը ըսել. Բայց վարանմունք կը տագնապէն զիս. Արդեօք բառե՞ր կը պակսէին. Վեր ու վար կը նայիմ, Արեւմուտք, ոչ ոչ. Արեւելք. լեռներէ անդին, խորերէ անդին, սարերէ անդին և դուցէ սրտերէ ալ անդին. Վարանմունք, և սակայն հարկ էր բան մը ըսել. Առեւելի Զբօսանքն գրած ատենս բառերը շուտ շուտ կը հասնին, իսկ նո՛ն ժամուն մէջ կարելի չեղաւ արտասանել... դարձեալ վարանմունք. իրա՞ւ է ըստ Լամարթինի թէ ինչ որ սրբագոյն է և աստուածեղէն մարդկային սրտին մէջ՝ անտի դուրս չ'ելներ. Սակայն ոչ. գտայ բան մը որ գոնէ իմաստի մօտաւորութիւն ունի. «Այս բաժակը հայ ազգի կենացը. այն ամեն եղբարց որ մեր արիւնն ունին, մեր կրօնքն, մեր լեզուն ու հայրենիքն, անոնց որ մեր վիշտն ու տառապանքըն ունին, անոնց զորս ձեր հարք արցունքով թողին եւ այս անծանօթ լերանց ստորոտն ապաստանեցան մեր խաչի հովանւոյն տակ»....

Հոս ալ երգիչներ ունինք. Մեր՝ մայրաքաղաքի բնակիչ՝ այսպէս իմն կը հաւատանք շատ անգամ որ գիւղացին ոչինչ ունի ազգային. Ընդհակառակն՝ հոն ա՛նչափ ազգային շատ բաներ կան, որոցմէ կարելի է ըստ պատշաճի փոխառութիւններ ալ ընել. Արդ՝ պէտք է հաւատալ որ մեր գիւղերուն մէջ աւելի լաւ պահուած են ազգային երգերն քան թէ աստ ի Պոլիս, ուր տակաւ կը մեռնին. Ո՞ւր թռաւ [illegible], ո՞ւր ցամքեցաւ [illegible]. ո՞վ կ'երգէ ո՞վ կը լսէ. Բայց գիւղացին այսօր իսկ կ'երգէ զանս և միշտ այդ երգերն կը նկատէ իբրեւ հնութիւն, որ միշտ նոր է. Կան բաներ որք բնաւ չին պառաւիր. Ինչ որ է, մեր երգչաց մէջ աչքի կը զարնէ դպրոցին [illegible] Տօնիկ աղբար, 40 տարեկան կարմրուկ երեսօք հայ մը, որ մեզմէ աւելի աշխոյժ ունէր. Կը փափաքէի որ հոն ըլլայիր, Հրաչդան, և դատաստան ընէիր. Մեր դպրոցաց տնտեսութիւնն ապուշներու բաժին ինկած է. իսկ Նոր գիւղի տնտեսն իւր սրտին մէջ ունի անչափ բան և անչափ երգ որչափ չունինք մեք մեր տետրակացը մէջ. Մ'զարմանար եթէ ըսեմ որ երբ Տօնիկ աղբար կ'երգէ հայաստանցի քահանային երգը, իւր աչքերուն մէջ հուր կը վառի, ճակտին վրայ խորշոմները կ'ուռին, իւր խոշոր ձայնին մէջ բառերուն իմաստներն այնպէս լաւ կը շեշտուին, որ իրմէն կը պատկառիս բոլոր մեծութեամբդ. Իսկ եթէ խօսակցիս իւր հետ՝ իր յայտնած գաղափարներըն ալ գոհ կ'ըլլաս. Ապրի՛ տնտես աղբարն ալ.

—

Բայց ո՞վ է այդ որ գիւղին բոլոր մեծամեծներէն աւելի կ'արժէ, ու յօնքերը պռստելով կ'անցնի կ'երթայ, հոն կ'մօտիր. միշտ տխուր ու թախծադէմ է. յուսահատ միշտ դէպի վար կը նայի. Լաւագոյն հայ մ'էր, Մեծ-Նոր գիւղի մեծատանց պատուաւորն, որ ասկէ իբր երկու տարի առաջ գիշեր մը յանկարծ տիկնոջն ու աղջկանը հետ լեռ տարուած էր իր ագարակէն, և ապա զանազան տառապանքներէն ետքը՝ ազատած էր անիծեալ Կրպոյին՝ իր եղբօր որդւոյն սուրէն. շնորհիւ Ցակոբի, որ թէպէտ կը սիրէ անտառն ու գիշերը, բայց իւր սուրը միշտ սուրբ կը պահէ կրօնաւորի մը խաչին պէս, և վատութեանց մէջ իւր դափնին չ'աղտոտեր. Ինչո՞ւ տխուր էր....

ՀՐԱՆԴ

25 Նոյեմբ. 1887
Իւսկիւտար

ՉԻԳԱԿՕԻ ԱՆԻՇԽԱՆԱԿԱՆՔ

ՉՈՐՍ ԳԼԽԱՏՈՒԹԻՒՆ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 19 Նոյեմ.

Չիգակօի չորս անիշխանականաց ի կախաղան ելնելը տեղի ունեցաւ վերջապէս Նոյեմբեր 10ին. Դատապարտեալք թէև ի սկզբան եօթն էին, այլ մին անձնասպան եղած էր, իսկ միւս երկուքը չղթայակապ աշխատութեանց դատապարտուած.

Առաւօտուն նորս դագաղներ բանտի գետնայարկը տարուեցան, որք պիտի բովանդակէին դատապարտելոց դիակները քիչ յետոյ: կախաղանը կեցած էր հոն ուսկից չորս զարհուրելի չուաններ կախուած էին՝ երերալով օդին մէջ, յամր հովի մը առջեւ որ արեւու ճառագայթներուն հետ պատուհանէն ներս կը խուժէր. Ալ մահու ժամանակը մօտեցած էր. Շէրիֆ Մաթսըն իւր մարդիկը կախաղանին մօտ ղրկեց, նմանապէս ցրուեալ շատ մը տեսերու գնողներն եկան գիզուեցան դատապարտելոց մահը դիտելու համար շատ մը լրագրաց աշխատակիցներու հետ.

Ժամը 7էն վերջ մեթոտական պատուելի մը եկած այցելած էր մահապարտներն, բայց սոցա քանիներն գրելով զբաղած լինելուն համար ցուրտ ակնարկով մը պատասխանած են Աստուծոյ պաշտօնէին առանց նորա հետ խօսելու, զի ժամանակը շատ ուշ էր, իսկ գրելիքն կարեւոր անշուշտ. Այս միջոցներուս մահապարտից պարագլուխ Փարսընի կինն, որ Միացեալ Նահանգաց ամեն կողմերն շրջեցաւ անցեալ տարի ատենախօսութիւններ ընելով յեղափոխականաց դատապարտութեան նկատմամբ — իր երկու զաւակաց կարմիր հագցուցած բանտ եկած էր վերջին անգամ Փարսընը տեսնելու համար. «Ինձ համար այնչափ հոգ չեմ ըներ, ըսած էր, կ'ուզեմ որ զաւակներս իրենց հայրը տեսնեն նս.» բայց խեղճ կինը մերժուած ու ձերբակալուած էր վերջապէս.

Թէեւ առտուան հեռագիրն իմացուցած էր Նահանգապետի որոշումը, բայց սակայն մահու հրովարտակն հասած չէր տակաւին. Ժամը 9, 10 էր երբ սա ալ եկաւ Նահանգապետի որդւոյն հետ. Շատ չանցած Տր. Կրէյ մի անգամ եւս այցելեց դատապարտեալներն և իր հրամանաւ քիչ մը ոգելից ըմպելիք տըրուեցաւ յեղափոխականներուն. Փարսըն իւր մասը կուլ տալէ վերջ «մարսէյեզը» երգել սկսեց բարձրաձայն, եւ ընկեր ձայնակցեցաւ իրեն. Երգել այսպիսի կէտի մը մէջ մեծ քաջասրտութիւն է անշուշտ.

Արդ ամեն բան պատրաստ էր, Ժամացոյցի թեւն յամրաքայլ կը յառաջանար և որոշեալ ժամը կը բերէր. Երդուեալք եկեր էին. Ամեն անոնք որք ներկայ պիտի լինէին կախման արարողութեան՝ դատապարտելոց սենեկին առջեւէն անցնելով մահու վայրը կ'երթային. Սբէս մահապարտն այս միջոցին նստած երկաթեայ վանդակներուն ետեւ սուր ակնարկով կը դիտէր անցողներն. իւր դեմնած երեսը մեծ ազդեցութիւն կը թողուր ամեն անձի վրայ.

Երկու հարիւրի չափ անձինք լեցուած էին մահու սենեկին մէջ, որոց մէջ տեղ մը կը բռնէր լրագրաց ներկայացուցիչներու մեծ խումբն. Ամեն ոք կը հեւար, և հաստատուն գերանէն կախեալ չուաններն երկիւղ կ'ազդէին բոլոր ներկայից. Այս միջոցիս 40 րոպէներ միայն դատապարտեալներն եւ կախաղանը կը բաժնէին իրարմէ. Դուրսը փողոցներուն մէջ բազմութիւն լեցուած էր, ոստիկանք, ծպտեալք ու զինուորք ամեն կողմ էին, զարնվրատունք գոց պահուած էին այդ օր, արտօնեալ չէր նոյն օր մի քանի իսկ անձանց ի մի գումարել փողոցներու մէջ.

Ահա յանկարծ պաշտօնեայ մը ներս մտնելով իմաց տուաւ թէ մահապարտից փափաքածին համեմատ կախաղանին վրայ սոքա մի քանի խօսք պիտի խօսէին, և թէ արագագիր մէկը պէտք էր գոյա խօսքերն արձանագրելու համար միայն պաշտօն յանձնուեցաւ լրաբերաց կողմանէ Ց. Բեզլի անուն անուանի անձի մը. Ժամը 11 ½ էր, ներկայք անհամբեր էին, կախաղանի չուաններն ալ կարծես երերալով ըսել կ'ուզէին թէ իրենք ալ անհամբեր էին իրենց զոհերն վայելելու.

Ժամանակը կը մերձէր, ժամացոյցը կը քալէ, մէկ, հինգ, տասն, քսան րոպէներ կ'անցնին, Ժամացոյցը թեւը կը նշանակէ 11.50, ահա դուռնէն մի քանի պաշտօնեաներ կը մտնեն, որոց ետեւէն կուգան դատապարտեալք. Սբէս, պարագլուխ յեղափոխականը կ'երեւի, ձեռքերն ետեւէն կապուած են, տժգոյն երեսն, նիհար դէմքը, տխրութեան ու յուսահատութեան նշաններու ամենէ դիւրատեսներն կը տեսնուին իւր բոլոր անձի վրայ. Յամր կը քալէր, երբ յանկարծ չուանն տեսաւ, սարսուռ մը զգաց երակներուն մէջ, որ ամեն մարդ դիւրութեամբ կը տեսնէր, վերջապէս չորս մահապարտք կախաղանի հաստատուն գերանէն կախուած չուաններուն տակ կայնեցան, իւրաքանչիւրին ետեւէն չորս պաշտօնեաներ կային. Ահա հսկայ մէկը կը մօտենայ Սբիսի, չուանն կ'անցունէ գլխէն ու կը տեղաւորէ զայն և այսպէս յաջորդաբար, ի զուր տեղ սոցամէ մին կը ջանար գլուխն փախցունել ամեն ինչ լմնցած է յետոյ. սոյն գործողութեան ատեն ընկճելի տխուր դէմքին վրայ ժպիտ մը երեւցաւ. Ի՜նչ ժպիտ.... Ալ մէկ փոքր շարժում միայն պէտք էր արմատականներն ազատելու համար սոյն կենաց ցաւերէն. պաշտօնեան իւրաքանչիւրի գլուխը ճերմակ գլխարկ մ'անցուց և ճերմակ պարկով մը պատեց երեսն որպէս զի դոցա վերջին մահու շարժումներն չի տեսնուին ժողովրդեան. Սբէս գլուխն երերելով ցած, դողդոջուն և ազդեցիկ ձայնով մը ըսաւ «հիմա չեմ կրնար ալ խօսիլ. Լռութիւնս խօսելէ աւելի զօրաւոր է քան կեանքս», իսկ Ֆիլըր ըսաւ թէ «սա կենացս ամենէ երջանիկ վայրկեանն է».

Մէկ րոպէ վերջ ամեն ինչ կատարուած էր, կարմիր դրօշի զաւակներն կ'երերային օդին մէջ մարտնչելով մահու հետ. Ներկայ կեանքի ամենէ տխուր ու ազդեցիկ րոպէն էր. քիչ անցած չորս յեղափոխականք մեկնած էին իրենց անպէտ բնակարանէն...

Պահ մը վերջ մարմինները վար առնուեցան, որոյ վզին վրայ կապուտ նըշանն կ'երեւէր սպաննիչ պարանին. Կառքերն պատրաստ էին [illegible]ներու աճիւններն իրենց տուներն փոխադրելու. Չի մոռնամ ըսել նախ ասոնք տարուեցան մեռելարաձի մը խանութն ու առանձին սնտուկներու մէջ դրուեցան ու ապա ղրկուեցան իրենց ազգականներուն.

Հ. ԷԿԻՆԵԱՆ

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ի ՄԱՐՍԻԼԻԱ

Ընդ հովանաւորութեամբ Առաքել. Սենեկին

9 Սէնդ Վիքդուար փողոց 9

Արհեստական ուսմանց տեւողութիւնն երկու տարի է. Սակայն նախապատրաստական տարի մը, անհրաժեշտ այն օտարականաց համար որք ըստ բաւականին չեն գիտեր Ֆրանսերէնն, յաւելցեալ է երկրոտարդաց որոց նախնական կրթութիւնը շատ տարրական է. Նուազագոյն տարիքն է 14. Ցերեկայ աշակերտք 600 Ֆրանք, գիշերօթիկ 1900 Ֆ. Դիմել վարժարանին տնօրէնին. 1230 9—24

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ
ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ
ԵՐՈՒԱՆԴ Կ. ՓԱՐԹՕՂԼԵԱՆ
Դասագիրք
Զափական գիտութեանց

Ազգային դասատուներէն Երուանդ Կ. Փարթօղլեանի սոյն դասագիրքն, որ կը պարունակէ Թուաբանութեան տեսական և գործնական մասը միանգամայն, բազմամեայ փորձառութեան և մեծ խնամոց արդիւնք է.

Թուաբանութեան բոլոր կանոնք կոկիկ և դիւրըմբռնելի ոճով բացատրուած են, և մեդրական, չափու և վաճառականական հաշուոց վերաբերեալ կանոնք ընդարձակ տեղ մը կը գրաւեն սոյն նոր դասագրքին մէջ.

Բաց աստի, մասնաւոր ուշադրութեամբ եղած է որ ի բաքանչիւր կանոնի յարակից խնդիրք Թուրքիոյ առեւտրական գործառնութեանց և առօրին կենաց պիտոյից համաձայն ըլլան, անոնց որոց թուաբանական խնդիրք շատ անգամ տաղտկացուցիչ և անօգուտ կ'ըլլան.

Հետեւ Թուաբանին սոյն աշխատասիրութիւնը մեր ազգ. վարժարանաց մէկ զգալի պէտքը կուգայ լրացնել և բառնալ աշակերտաց ձեռքէն աւանդական դրութեամբ պատրաստուած շատ մը դասագրքեր.

Կը գտնուի՝ ամեն գրավաճառաց քով. Կեդրոնատեղին է Ցակոբեան խան, Թիւ 14, Եւրոպական գրատուն, Ա. Պիպէռեանի քով.

Գինն է 7 ½ ղրուշ

Շատ առնողին մասնաւոր զեղչ կ'ըլլայ.

886 46—50

ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ
Ս. ԺՈՐԺԻ ՌՈՄԸ
ՃԱՇԱԿԵՑԷՔ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԷՔ
698

ՏՕՔԹՕՐ ԶՕՀՐԱՊ

Բժիշկ Շիշլի գաղղիական Լա-Բէ հիւանդանոցին, վաղեմի ներքին բժիշկ Լիոնի եւ Սէնդ Էգիէնի հիւանդանոցաց (ի Գաղղիա), թղթակից անդամ Լիոնի բժշկական ազգային ընկերութեան, մասնագէտ Ականջի, Կոկորդի եւ Քթի հիւանդութիւններուն եւ ելեքտրական դարմանոց, այցելութիւնք կ'ընդունի առաւօտներն (ժամ 10էն 12) իւր տունն որ ի Մեծ փողոց Բանկալթի Թիւ 76, և կէս օրէն վերջ ի Ստամպոլ Պահճէ գարու Մէրհամէթճեան դեղարանն Թիւ 18. 1175 39—39

Ջերմապէս կը յանձնարարենք մեր ընթերցողաց գործածել Հէնրի Միւաի Օշարակն, բուժելու համար իրենց ջղային հիւանդութիւնները, գլխու ցաւերը, քընատութիւնները, ջղային ցնցումներն ևն.

Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն դեղատանց մէջ. Կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցն, 35, Ղալաթիա մեծ փողոց. 776

Ամեն անոնք որ Զգայի հիւանդութեանց կը տառապին և որք կ'ուզեն բուժուիլ [illegible] ՇՕՍ, ՐՕՀՐԻՔ, ԲԱՒՋՕ, ՄՈՒՆՔ [illegible]
Տր. Բ. ՎԻՅՄԱՆ
1236

ՏՕՔԹՕՐ ՏԻԳԻՆ ՓԱՇԵԱՆ

Մանկաբարձ Տէօքթէօռ Տիկին Փաշեան, որ երկար տարիներէ ի վեր [illegible] Մաքրուհի Փաշա [illegible] թիւ 3.

ՏՕՔԹՕՐ ՓԱՇԵԱՆ

Տէօքթէօռ Փաշեան մանկաբարձութեան [illegible]
1325 4—30

ԻԼԱՆ
ՇԷՀԻՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

[illegible]
25 Թըշրինի սանի 303 1459

ԻԼԱՆ
ՕՐՄԱՆ ՎԷ ՄԷԱՏԻՆ ԻՏԱՐԷԻ ՈՒՄՈՒՄԻԷՍԻ

[illegible]
26 Թըշրինի սանի 303 1362

Դիգէր

[illegible]
26 Թըշրինի սանի 303 1363

ԻԼԱՆ
ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍԻԷՐԻ

[illegible]
25 Թըշրինի սանի 1887 1347
Նօ. 16 2—3

ՀԱՆՔԱՅՋՐԱՅԻՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

VICHY

Վ Ի Շ Ի

Ֆրանսա (գաւառ Ալլիէ)

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

PASTILLES DIGESTIVES. — Այս շաքարները Վիշիի մէջ պատրաստուած են Ջերմուկներէն ելած աղով,ախորժաշամ են և ապահով դարման մ'են դիւրամարսութեան դէմ։

SELS de VICHY pour BAINS. — Այն անձանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ։

Կեղծէն զգուշանալու համար, սոյն դեղերու և շիշերուն վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրօշմը։ Կը գտնուի Պոլսոյ բոլոր դեղագործանոցները։ 668

Յ. ՄԱՍԹԷՈՍԵԱՆ

ԱՂՋՄԱՏՈՒՆ

Ի ԳԱՑԳԸԼ ՀԱՄՄԻՋ

ՏԻԿ. ԱՆՃԸԼԱՐ ԵՍԳՈՒԾՈՒ Կ. ԳԱԼԱՏ

Սոյն կալվաստան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենաներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ԶԱՆԱԶԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԳՐՔԵՐ ցեղերիկ և համաձայն

ՏՈՄԱՐՆԵՐ, վաճառականական եւ

ԱՅՑԵՏՈՄՍԵՆԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Յաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ դրասենական ամեն տեսակ պիտոյք, ընտիր թուղթ, գիծ, տումարք, պայուսակ, գրապանակ եւն եւն։ 736

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԵՔ

ԲԱՌՏՈՆԱ (Փորսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կազային. ամենազդու դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց, ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Յ. Մոլինարի, 2, Պոտօ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌԱՎԽԱ եւ ԲԵՌՏԻՔԻՏԻ, Ասաս խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։ 621

ԺԱՆ ԲՕԱԼԴԻ — ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՀԿԱՐԱՍԱՑ, Նոր բացուած Պերայի Մեծ փողոց, 127, և ի Գուլէ-Գափու, կալաթայի աշտարակին դիմաց և Եաղըճը փողոցին քով, թիւ 657. — ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՑ ԿԱՀԿԱՐԱՍԱՑ, Նոյն փողոց թիւ 657, 659, 661, 663 — Ամեն տեսակ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ — ՇՔԵՂԱԿԵՐՏ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ամեն ճոխութեամբ և կատարելութեամբ. — Ամեն տեսակ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ — Սրահներու համար ամեն տեսակ օթոցներ, վարագոյրներ, թիկնաթոռներ, աթոռներ. — Ամեն տեսակ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ և համար տեսակ ուրիշ կարասիներ — ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ալ կ'ընդունուին, կարճ պայմանաժամի համար. — ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ։

Պետք չշփոթել ԲՕԱԼԴԻ ԵՂԲԱՐՑ վաճառատան հետ։ 661

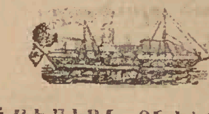

ԱԻԽՆՆԱՒՈՒԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՍԷՅԼԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Բոլոնի միջև կանոնաւոր ուղեւորութիւն

Ուղեւորաց և ապրանաց փոխադրութեան

Նաւուղղէջի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՆՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ

Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւմ, Մահմանէ փողոց, թիւ 14

536

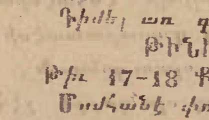

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Այս կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրփուլի և Արեւելից միջև։

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Ալճէրիան	2500	Ֆալմենեան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլիան	2500	Ֆլաւեան	3700
Աթենեան	2500	Իպերիան	5500
Արաբիան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իսպրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լեգիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիպուրեան	2500
Սայրենեան	2000	Լիսպան	800
Տօրօս	700	Օփորթօ	700
Էճիբշըն	3700	Բերսիան	3800
Ֆարիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆալերնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Արաբիան շոգենաւը, Նաւապետ Ռիչըրդ, ընդհ. վաճառքով Լիվըրփուլէն աստ հասաւ,

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՕՆԹԷՆ

Գործակալ

Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրփուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.

Ճիպրալթար, Պ. Պ. Թարվըր Եղբարք

Ալեքսանդրիա, Պ. Լ. Վահման և ընկ.

Մալթա, Ա. Թամիլլերի.

Շիրա, Ս. Վորօզօրոյլօ Որդիք և ընկ.

Զմիւռնիա, Պ. Ռեթգօլ և ընկ.

546

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆՔ

500 ֆրանքնոց 2000 արժէթղթերու բաժանեալ

Հիմնեալ ի Բարիզ 1880 ապրիլին և Անանուն Ընկերութեան վերածեալ՝ 1881 մայիս 4ին

Կեդրոնատեղի 116, հրապարակ Լաֆայէդ, Բարիզ

Վարչական խորհուրդ. Պ. լը Սէօժան տը Մանյով (Ֆէլիքս), ասպետ Պատուոյ Լէգէոնի, նախկին երեսփոխան Պ. Պրէ (Լէօն) Պ. Դ. Բուզիվալ (Դ. Բուզիվալ և ընկ. տունէն, սեղանաւոր)

Կօմիսէր 1887 ի Տարեշրջանին համար, Պ. Օսման (Վիգդոր) Պ. Պէյլիք (Լէօ)

ՏՆՕՐԷՆ Պ. Մաթիէօ (Մորիս)

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿԻՆ Նպատակն և առաւելութիւններն են. Խնայողութիւնն ամենուն դիւրամատչելի ընել։ — Քիչ դրամ ունեցողները տէր ընել Բարիզի, Ֆրանսայի քաղաքաց, և Ֆրանսայի Գրէտի Ֆոնսիէին պարտաթղթոց, ամսական 5, 10 կամ 20 ֆրանքի վճարմամբ։ — Խնայողութիւնն հրապուրիչ ընծայել, թոյլ տալով գնողին որ գեռ բոլոր առակը չը վճարած մասնակցի վիճակահանութեան և առանց տոկոսներն. միանգամայն ամեն անհանգստութիւն քաշնալ, ամսական առացագրոց դրամն առանալով իւր իսկ բնակարանին. —

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿՆ խնայողական մնտուկներու ամենէն հանճարեղն է. սա գաղափարին վրայ հիմնեալ է թէ խնայողութիւնն աւելի կարեւորութիւն կուտայ արագապէս հասնելու դիւրակեցութեան, եթէ ոչ հարստութեան, քան առանալու փոքր տոկոս մը վճարեալ գումարներէն։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿԸ խնայողին կ'առաջարկէ երկու միացեալ առաւելութիւններ, պարգեւի հաւանականութիւն և տոկոս։ Ուստի և, 1880էն ի վեր իւր ձեռք բերած արդիւնքն յուսացածէն վեր է։ 1886ին ունէր աւելի քան 96 000 յաճախորդ, որոնցմէ շատերը կարեւոր պարգեւներ շահած են։

Ֆրանսական կամ պելճիքական մէկ կամ մէկ քանի պարտաթղթեր գնելու համար, կը բաւէ իւր ներկայացուցչաց յանձնել առաջին վճարին գումարը. արժէթղթին թիւն անյապաղ կը հաղորդուի գնորդին։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ

Յ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ Մուսթաֆա փաշա խան, 6, Պոլիս.

Պ. Պ. Միսաք Մօրուքեան եւ ընկ. գործակալք յԻզմիր եւ շրջակայքը Բասմա Եւտաֆ, Իզմիր. Պ. Յ. Պ. Քալենտեան, գործակատար Պրուսայի նահանգին համար, Իպէք խան, Պրուսա. Պ. Սարգիս Սարգիսեան, գործակատար յԱտրիէ, Իսքէլէ. Պ. Յ. Նահապետեան, գործակատար ի Կէլիպօլու. Պ. Սիմոն Պօղոսեան, գործակատար յԱֆիոն Գարահիսար. Պ. Զարեհ Ամիրայեան, գործակատար ի Սպարթա. Պ. Պ. Կ. Պոյաճեան և Ընկ., գործակալք ի Տրապիզոն։ 748

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԵՐԿԻ

Ի Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գիներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրինոյներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօռսէներ, օժտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիայէն, Իտալիայէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական գրոշմով ղրկուի։

Չը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և առակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 1180

ԵՐԿԱԹԻ ԲԷԲԴՈՆԱՏ

ՌՈՊԷՆԻ

ԲՈՒՆ ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ ՋՈՒՐ ԴԻՒՐԱՄԱՐՍԵԼԻ

Որ յառաջ կուգայ մին մնուցիչ տարրին եւ երկաթին բաղադրութենէն։ Շատ զօրեղ ախորժաբեր դեղ մ'է, եւ գերազանցապէս կազդուրիչ։

Բէբդոնատ տը Ցէօն, կերակրոյ հետ խառնուելով, չտարրալուծուիր, ինչպէս կը լինին միւս երկաթախառն պատրաստութիւններ։

Ո՛չ պնդութիւն, ո՛չ ալ լուծում կը պատճառէ և որովհետեւ մարսուելու համար մեծ աշխատութեան պէտք չունի, երբեք ստամոքսի ծանրութիւն չպատճառեր։

ԲԷԲԴՈՆԱՏ ՏԸ ՑԷՕՆ

Կը տրուի կաթիլ առ կաթիլ։

Մէկ անգամուն 10էն 20 կաթիլ իւրաքանչիւր ճաշի ատեն, ուեւէ հեղուկի կամ կերակուրի մէջ։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է Դեղագործական մթերանոցը, Մեծ փողոց Ղալաթիոյ, 35, կայարան Պէշիքթաշի թրամուէյին։ Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն լաւ դեղարանաց մէջ։

978 22—26

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ԲԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ — Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Վ. Ռիթթօլ, Ռիթթօլ խան Պահչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մերթեպանի փողոց Իկլէզ բաշը խան թիւ 6։ 686

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ

Կալաթա, Քարաքէօյ փողոց, թիւ 9

Լ Ա Թ Ր Ա Ն Ս Ա Թ Լ Ա Ն Թ Ի Ք

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ Կ'ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ

ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

566

L'AVENIR DES FAMILLES Լ'ԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՆ

Ապահովագրական փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոց վերակազմութեան համար 1880ին կազմեալ՝ ի Լիոն նոտար Միդիֆիօ տը Պէլէռի ստորագրած պայմանագրով

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռեբիւպլիք փողոց, 61—Լիոն (Ֆրանսա)

Ապահովագրեալ դրամագլուխք 55 միլիոն ֆրանք — Մինչեւ ցայսօր եղած վճարմունք են, 1,000,000 ֆրանք

Տարին չորս վիճակահանութիւն՝ Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ. Պ. ՇԻՎԼԻԹ, բժիշկ ի Լիոն, նախագահ. Պ. ԱԼԼԻԷԹ, նախկին տնօրէն, հիմնադիր ընկերութեան, ի Լիոն. ՕՏԻՖՈՒԷ, նախկին շահագործ չորրորդ շրջանակի ի Լիոն. ՊՈՄ, հաւութատու ի Լիոն. ԳԼԷՍԱՔ կալուածատէր ի Լիոն. ՄԱՌԴԷԼ կալուածատէր ի Լիոն. ՌՈԹ, հաւութատու ի Լիոն. ԺԷՆԷՆ, ի Լիոն Մ. Ժ. ԳԱՇԷՆ, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեքննիչ. Մ. ԱԼԼԻԷԹ, տեսուչ պատուիրակ, ընդհանուր տնօրէն։

Լ'ԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է Նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր Նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն, կանխավճարներու հաւանականութեամբ։ — Մուրհակներ կուտայ թէ՛ ի փոխարէն միակ վճարի մը և թէ ամսական հավասար վճարներու (կարելի է ստորագրուիլ ամսական մինչեւ մէկ ֆրանքէ սկսեալ)։ Ապահովագրեալներ ունինք որոնք մէկ ֆրանք մը վճարած էին և երկու հարիւր ֆրանք առացած են։

Վճարմունք կը կատարուին վիճակահանութեամբք, որք երեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական այնպիսի գործողութեամբք զորս ամեն մարդ կրնայ ստուգել։

Ընկերութեան գործառնութիւնները պէտք չէ շփոթել վիճակահանութեանց հետ ուր տոմսերը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ։ Մեր մօտ, ընդհակառակն, ամենուն ալ վճարմունքն ապահովեալ է, քիչ մը կանուխ կամ քիչ մը ուշ, ըստ դիպուածի։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ընկերութեանս գործառնութիւնք բազմադիմի են, ինչպէս Շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամոց խոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխավճարք փոխառութեանց և ձարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, Մանկանց համար Օժիտք, Հանգստեան մնտուկ ծերութեան համար, Ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։

Այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, Ընկերութիւնս հաստատած է զանազան սակագներ որոց վճարմունք տեղի կ'ունենան առաւել կամ նուազ մերձաւոր ժամանակաց մէջ, ըստ բաղձմանց ապահովագրելոյն։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամենքն ալ հաւասարապէս կը մասնակցին ամեն բաշխման, մինչեւ ամբողջովին վճարումն 1000 ֆրանքին։ Մարդ կրնայ ստորագրուիլ այնչափ անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամսական վճարէ մէկ ֆրանքնոց։

5 ֆրանքի ամսական բաժ մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի ընկերութեան արժէթղթի մը, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և Լիոն քաղաքի պարտաթղթի մը, որք կը մասնակցին ամեն վիճակահանութեանց և պարգեւներուն, մինչեւ անգամ 50,000 ֆրանքի բաժնին։

Ի փոխարէն ամսական հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան

1. 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տոկոսներով որք տարուէ տարի կ'աւելնան մինչեւ ցվճարումն, կամ

2. 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս

3. 1000 ֆրանքի, հիմնադրի մուրհակի մէկ տասներորդով.

Ծան. Անցեալ տարեշրջանին մէջ հիմնադրի Մուրհակներն առացան 80 ֆրանք շահաբաժին, և ներկայ տարեշրջանին մէջ, շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէն մի թուղթի վրայ։

Ի փոխարէն ամսական 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի 3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը՝ 500 ֆրանքէն վճարելի, և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'աճին մինչեւ վճարման օրը։

Ծան. Կը մնայ միայն ի վճարել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ.

Ի փոխարէն ամսական 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան.

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտաթղթի մը, կամ 1877ի Գրէտի Ֆոնսիէին, կամ 1871ի Վիլ տը Բարիզին, կամ Վիլ տը Մարսէյլին (այս երեք արժէթուղթք վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883ի Օպլիկասիօն Ֆոնսիէի մը 500 ֆրանքնոց, կամ վերջապէս

5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Բանամայի պարտաթղթի մը, շրջաբերուած իւն 1883ի. Վերջապէս, ի փոխարէն ամսական 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի.

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինչպէս նաեւ 1879ի Ֆոնսիէռ կամ Գոմիւնալ Օպլիկասիօն մը, վճարելի 500 ֆրանքէ, կամ վերջապէս Իւտըլէքս Օպլիկասիօն մը (Գրէտի Ֆոնսիէին հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի)։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք ամիսն անգամ մը վիճակահանութեամբ։ — Բաժիններն ամսական են և 2 ֆրանքի. առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի. կը դադրին երբ մուրհակը վաստկի վիճակահանութեան մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ 12 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամեն տարի յունվարին, ապրիլին, յուլիսին և հոկտեմբերին. առաջին երեքն 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն։ — Ամսական բաժինները 2 ֆրանքի են և միայն 50 ամիս վճարելի են։

ՆԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Լ'ԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868 յունիսի 22ի, և հետեւաբար կը գործէ ընդ հսկողութեամբ պետութեան։ Չեւ լինելով շահախնդիր կամ սեւեռեալ, ո և է գործէ, ո և է վտանգի ենթակայ չէ։

Իւր գանձած դրամը ընկերութիւնը կը գործածէ Պետական Արժէթղթոց, Գանձոց թուղթերու կամ Պետութեան, քաղաքաց և Նահանգաց երաշխաւորութիւնը կրող թուղթերու. Այս գումարը բաւական է ապահովելու համար իւր շրջաբերութեան հանած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, այնպէս որ մէն մի ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութեանց ամբողջ գումարը։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս էֆ. Ամպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, թիւ 40, Պահչէ-Գափու, Պոլիս։ 1081

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

„ՏՕՅՉԸՐ ԼՕՅՏ"

Ի ՊԷՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամեն տեսակ ապրանք, դրամոց բարք եայլն, շոգենաւով եւ առագաստանաւով ուղարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ

ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

791 Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս

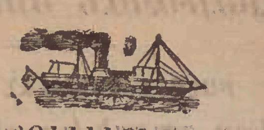

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ Հիւլ Անվէրս, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
[illegible]	2,000	[illegible]	4,500
[illegible]	3,000	[illegible]	4,300
Արգօ	1,300	[illegible]	2,500
[illegible]	3,500	Միլօ	2,000
[illegible]	2,200	Նէրօ	2,000
[illegible]	2,000	Օթէլլօ	5,000
[illegible]	2,600	[illegible]	2,000
[illegible]	2,500	[illegible]	4,500
[illegible]	2,100	[illegible]	2,000
[illegible]	2,000	[illegible]	1,200
[illegible]	2,700	[illegible]	3,200
[illegible]	2,500	[illegible]	1,700
[illegible]	1,800	[illegible]	2,800
[illegible]	2,600	[illegible]	4,400
[illegible]	2,500	[illegible]	3,200
[illegible]	800	[illegible]	2,000
[illegible]	1,700	[illegible]	5,500
[illegible]	1,600	[illegible]	3,500
[illegible]	5,500	[illegible]	1,000
[illegible]	2,200	[illegible]	2,000
[illegible]	1,800	[illegible]	2,000
[illegible]	1,200	[illegible]	1,300
[illegible]		[illegible]	1,200
Հէրօ	3,000	[illegible]	3,600
[illegible]	3,000	[illegible]	1,300
[illegible]	1,200	[illegible]	2,800
[illegible]	[illegible]	[illegible]	3,600
[illegible]	2,900	[illegible]	1600
[illegible]	2,200	[illegible]	3,000
[illegible]	2,000	[illegible]	[illegible]

Մ[illegible] շոգենաւը, Նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ կ'սպասուի ամսոյս 13 ին։

[illegible] շոգենաւն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կը ընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ

Գործակալք

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւմ խան Ղալաթիա

551

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլի և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
[illegible]	4200	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	300
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	700

Բեռ[illegible] շոգենաւ. Նաւապետ Պասքֆիլտ, այս դեկտ 3/15ին Լիվըրփուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Ֆ. ՌՈՒԹՈՒԼ և ԸՆԿ. Ռիթթոլ խան

ՃԷՄՍ ՄՕՍ և ԸՆԿ

541 Ձէյմս Սդրիդ, Լիվըրփուլ

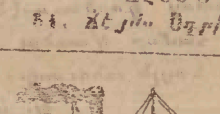

ՊԱՓԱԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի միջև կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնաժ	Նաւապետ
[illegible]	3,000	[illegible]
[illegible]	2,500	[illegible]
[illegible]	2,500	[illegible]
[illegible]	2,500	[illegible]
[illegible]	3,500	Մարշ
[illegible]	2,800	[illegible]

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԻՍԲԱ ԵՒ ԸՆԿ

536 Գործակալք

Որոշմնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ 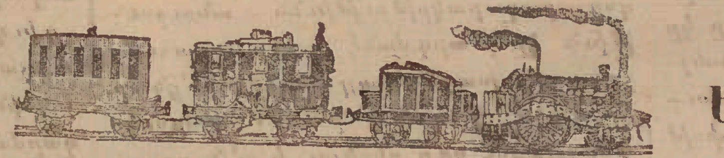 ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ — Առաւօտ / Իրիկուն (ժ. վ.)

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42					
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	...	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	6 57	...	...	...	...	...
Տավշան փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	7 3	...	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 44	7 12	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 8	...	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	...	5 23	...	6 25	...	7 20	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 35	...	7 29	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	6 43	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ — Առաւօտ / Իրիկուն (ժ. վ.)

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41					
Քիւչիւք Չէք	...	6 40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 40	...	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	6 20	6 49	...	7 45	...	8 40	...	9 43	...	11 10	...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	...	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	...	9 53	...	11 20	...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	...	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 6	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	...	7 10	...	...	...	...	...
Տավշան փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	7 16	...	...	...	...	...
Գում-գաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 20	...	...	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 28	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն

Թիւ 1 և 2 կառաշարքերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։ 756